

TÜSİAD KONJONKTÜR DEĞERLENDİRME

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

2007: BARDAĞIN DOLU YARISI

*"Sonsuzluk, sınırlamaların olmayışıdır."
Aristo*

SAYI 15

OCAK 2007

Genel Değerlendirme

*Dış Ekonomik Gelişmeler
Büyüme ve İstihdam
Enflasyon ve Para Politikası
Kamu Maliyesi
Ödemeler Dengesi
Tabmin ve Beklentiler
sayfa 1-8*

Kutu

*Gelir Vergisi Reformu
sayfa 9*

Tablolar

*Üretimi ve Fiyatlar
Sektörel Üretim
Enflasyon
Ödemeler Dengesi
Genel Bütçe
Parasal Gelişmeler
Milli Gelir
İşgücü Piyasası
sayfa 10-17*

Grafikler

*Uluslararası Göstergeler
Milli Gelir
Sanayi Üretimi
Parasal Koşullar
İmalât Sanayii
Bütçe Gelişmeleri
Cari İşlemler Dengesi
Parasal Gelişmeler
Para Politikaları
Dış Ticaret
sayfa 18-30*

2007 Yılı

Senaryosu

sayfa 31

**TÜSİAD KONJONKTÜR
DEĞERLENDİRME**

www.tusiad.org

adresinde sunulmaktadır.

Genel Değerlendirme

2006 yılının son döneminde temel ekonomik göstergelerde toparlanma gözlenmiştir.

2006 yılı ortasında yaşadığımız dış şokun etkisiyle takip eden dönemde bozulan makroekonomik dengeler, yılın son çeyreğinde yeniden düzelmeye eğilimi sergilemiştir. Türkiye ekonomisinin reel büyüme oranı, 2006 yılının üçüncü çeyreğinde hız keserek %3,4'e gerilemiş olmakla birlikte, son çeyrekte ekonominin yeniden canlandığına ilişkin güçlü sinyaller alınmıştır. Bu dönemde, döviz kurlarının istikrarlı seyretmesi, enflasyonun yeniden düşüş eğilimine girmesi, bütçedeki olumlu performansın sürmesi, sanayi üretiminin hızlanması, vb. olumlu gelişmeler gözlenmiştir. Yıl ortasında %11,7'ye kadar yükselen yıllık enflasyonun, yaklaşık iki puan gerileyerek yıl sonunda %9,65'e inmesi, mevcut eğilimin 2007 yılında da devam edebileceği yönünde önemli bir göstergedir. 2006 yılı Nisan-Haziran döneminde yaklaşık 4,5 milyar dolar çıkış gerçekleşen portföy yatırımlarında, Temmuz-Kasım 2006 döneminde yeniden yaklaşık 11 milyar dolarlık sermaye girişi yaşanması döviz kurları üzerindeki yukarı yönlü baskıyı azaltmış ve YTL/dolar paritesi 1,45'e kadar gerilemiştir. Bütçe açığındaki daralmanın yanında, gelir ve harcama kalemlerindeki gelişmelerin yıl başında hedeflenenden çok daha olumlu olması beklenmektedir. Yeniden hızlanan sanayi üretiminin yılın son döneminde reel olarak %6 civarında artması ve milli gelir büyüme oranını yeniden %5 seviyelerine yükseltmesi beklenmektedir. Tüm bunlara ek olarak, uluslararası piyasalardaki görece iyileşme ve petrol fiyatlarındaki düşüş eğilimi de Türkiye ekonomisini olumlu etkileyen dış etmenler arasındadır.

Dünya ekonomisi için başlıca risk unsurları, petrol fiyatlarındaki yüksek artış, ABD ekonomisinin hızlı soğuması ve uluslararası ödemeler dengesizliklerinin devamıdır.

Önümüzdeki dönemde, küresel likiditenin seyrinde önemli bir değişim beklenmese de, petrol fiyatlarındaki yükseliş riski ve başlıca ülkelerde iç talep artışına paralel olarak, para politikalarının, mevcut beklentilerin üzerinde sıkılaşması endişe yaratmaktadır. Ancak, ABD ekonomisinde beklenen yavaşlamanın ölçülü gerçekleşmesi halinde, küresel boyutta ciddi bir sorun yaratmayacağı ve talepteki düşüşün Avrupa ve Çin ekonomilerindeki artışla telafi edilebileceği tahmin edilmektedir. Bu koşullar altında, yılın ikinci yarısından itibaren FED faizlerinin yeniden düşüş eğilimine girmesi olasılığı yüksektir. Öte yandan, enflasyonist baskıların kontrol altına alınamaması halinde, Amerikan ekonomisindeki gelişmelere paralel olarak küresel büyüme süreci ciddi bir tehlike ile karşı karşıya kalacaktır. Küresel ödemeler dengesizliklerinin devamı ise, belirsizliği artıran diğer bir risktir. İhracat artışındaki hızlanmaya rağmen ABD ekonomisinin cari açığının önümüzdeki dönemde de genişlemeye devam ederek, GSYİH'ye oranının %7'ye yaklaşması beklenmektedir. Diğer yandan, petrol ihracatçısı ülkeler ve geleneksel olarak ihracatçı olan Asya ülkelerinin cari işlemler fazlası vermeye devam edeceği öngörülmektedir. Özetle, dünya ekonomisindeki gelişmelerin 2007 yılında da 2006'ya benzer bir görünüm sergileyeceği ve dolayısıyla da gelişmekte olan ülkeler açısından geçen yıla kıyasla fazladan bir risk teşkil etmeyeceği tahmin edilmektedir.

Sergilemiş olduğu güçlü performansla rağmen, rekabet içerisinde bulunduğumuz diğer gelişmekte olan ülkelere kıyasla, Türkiye belirgin bir üstünlük sağlayamamıştır.

Türkiye'nin ekonomik performansı geçmiş dönemlerle karşılaştırıldığında sıra dışı olarak nitelendirilebilecek derecede bir iyileşme göstermesine karşın, rekabet içerisinde bulunduğumuz diğer gelişmekte olan ülkelere kıyasla belirgin bir üstünlük sağlayacak boyuta henüz ulaşmamıştır. 2007 yılında dünya ekonomileri genelinde faizlerin yükselmesi ve/veya enflasyonist baskıların artması olasılığı henüz bütünüyle ortadan kalkmış değildir. Bu durum, gelişmekte olan ülkelerin mali yapıları için ciddi boyutta tehlike arz etmektedir. Ekonomilerindeki kırılganlık düzeyleri farklılık arz ettiğinden, olası bir dış şokun gelişmekte olan ülkeler üzerindeki etkileri de değişen derecelerde olacaktır. Böyle bir durumda, bütçe ve cari işlemler dengeleri sorunlu olanlar ile enflasyon belirsizliği yüksek olan ülkelerin daha olumsuz etkilenacağı ve ekonomik yapılarının daha ciddi risklere maruz kalacağı tahmin edilmektedir. Önümüzdeki bir yıllık süreçte Türkiye ekonomisinin, enflasyonun görece daha zor öngörülebildiği ve cari açığın mevcut eğilimini sürdürdüğü bir dönemden geçeceği düşünüldüğünde, küresel risklere açık olan ülke grubunda yer aldığı görülmektedir.

Türkiye ekonomisinin risk algısının artması, ekonomik göstergelerde bozulmaya yol açacaktır.

Açıklanan son ekonomik göstergelerin ışığında, dünya ekonomisindeki gidişatın ve geleceğe ilişkin beklentilerin olumlu olması nedeniyle, önümüzdeki dönemde Türkiye ekonomisinde, yukarıda değinildiği türde, dış kaynaklı bir iktisadi şok yaşanması olasılığı düşüktür. Öte yandan, bölgede giderek artan gerilime koşut olarak jeopolitik

risklerin yükselmesinin bazı ekonomik dengeleri bozabileceği düşünülmektedir. Bu tür gelişmelerin, Türkiye'deki siyasi belirsizlikleri artırmak yoluyla bekleyişleri olumsuz etkilemesi ve dolayısıyla da iktisadi birimlerin davranışlarını kısa vadeyle sınırlamasına yol açması olasıdır. Ayrıca, artan risk algısına paralel olarak reel faizler uzun süre yüksek seyrini koruyacağından, tüketim ve yatırım harcamalarının önemli ölçüde kesilmesi söz konusu olabilecektir. Büyümede ortaya çıkacak ciddi bir yavaşlama ise bütçe dengesindeki olumlu gidişatı sekteye uğratacaktır. Böyle bir ortamda enflasyon ise, iç talepteki yavaşlamanın yanı sıra kurlarda ve petrol fiyatlarındaki gelişmeler tarafından belirlenecektir.

2007 yılı ekonomik hedeflerine ulaşılmasında iç konjonktürdeki gelişmeler daha belirleyici bir rol oynayacaktır.

Önümüzdeki dönemde AB'ye üyelik sürecinin kesintiye uğraması beklenmemekle birlikte, bu yöndeki ilerlemelerin ivmesini giderek kaybedeceği öngörülmektedir. Bu bağlamda, ekonomide yapısal dönüşümü sağlayacak olan, cari açık, kayıtdışı ekonomi, bölgesel kalkınma, istihdam yaratma, teknoloji üretme gibi yapısal ve uzun vadeli bakış açısı gerektiren mevcut sorunların çözümünün, en erken, seçim sonrasındaki döneme ertelenmesi olasılığı giderek kuvvetlenmektedir. Jeopolitik kaygıların arttığı bir ortamda, ülkenin hem Cumhurbaşkanlığı seçimini hem de genel seçimleri gerçekleştirecek olması, yapısal reform sürecinde istenmeyen aksamaların meydana gelmesine yol açmaktadır. İç siyasete yönelik bu gelişmelerin yanı sıra, son dönemde bölgede yaşanan olaylar, Türkiye'nin dış politikasının da 2007 yılında gündemin üst sıralarına taşıyacağına sinyallerini vermektedir. Mevcut konjonktürde belirsizlik yaratan tüm bu unsurların ekonomide makro düzeyde bir takım dengesizliklere yol açması olasılığı

bulunmaktadır. Ancak, söz konusu belirsizliklerin özellikle yılın ikinci yarısından itibaren azalması ve kalıcı bir niteliğe bürünmemesi beklenmektedir.

2007 yılının ikinci yarısından itibaren sürdürülebilir büyüme sürecine geri dönülmesi imkân dâhilindedir.

Enflasyon hedeflerinde 2006 yılında görülen sapmanın, sonraki yıllara ait enflasyon hedeflerine ulaşılmasını zorlaştırdığı kuşku götürmemektedir. Kurlardaki ve petrol fiyatlarındaki düşüşün ve iç talepteki yavaşlamanın da etkisiyle, enflasyonun, özellikle ikinci yarıda olmak üzere, 2007 yılı genelinde düşüş eğiliminde olacağı tahmin edilmektedir. Bununla birlikte, yıl sonu enflasyon hedefinin aşılması olasılığı halen çok yüksektir. Önümüzdeki dönemde mevcut olan risklere rağmen, ekonomideki ana amaçlardan sapılmaması ve makro disiplinin devam etmesi halinde, enflasyondaki düşüş eğilimine ve bunun ardından da yeniden iç talep ağırlıklı bir büyüme sürecine kısa sürede geri dönülmesi olasıdır. Ancak, 2006 ortalarında yaşanan sermaye çıkışları ve sonrasında oluşan belirsizlik ortamı, ekonomideki mevcut sorunların üzerine daha dikkatli gidilmesi gerektiğinin altını bir kez daha kuvvetle çizmiştir. Bu çerçevede, 2006 yılına ait Katılım Öncesi Program'da "yapısal reformlar" başlığı altında yer alan konularda bundan sonra da gerçekleştirilecek ilerlemeler ekonomide kırılganlık yaratan noktaların azalmasını sağlayacak ve büyümenin sürdürülebilirliğini destekleyici yönde bir etki yaratacaktır. Sonuç olarak, 2007 – 2013 yıllarını kapsayan dokuzuncu kalkınma planında da altı çizilen ve öncelikli gelişme eksenini olarak belirlenen politikalara azami ölçüde bağlı kalınması, Türkiye'nin orta-uzun vadede belli bir refah düzeyine ulaşması ve aynı zamanda AB üyesi ülkelere yakınsama sürecini hızlandırabilmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

I. Dış Ekonomik Gelişmeler

2006 yılında dünya ekonomisi hız kesmeden büyümeye devam etmiştir.

2006'nın ilk yarısında canlılığını korumaya devam eden dünya ekonomisinin yıl genelinde %5,0'in üzerinde büyümüş olduğu tahmin edilmektedir. İç talebin yeniden canlandığı Japon ve Euro bölgesi ekonomileri ve 2006 yılı sonuna doğru daha zayıf bir performans sergilemiş olsa da, yılın ilk yarısında güçlü büyüme trendini koruyan ABD ekonomisi, dünya ekonomisinin büyümeye devam etmesini destekleyen en önemli faktörler olmuştur. Çin başta olmak üzere, gelişmekte olan ülkelerin büyüme hızında da bir yavaşlama görülmemiştir. 2007 yılında dünya ekonomisinin aynı trendi koruyarak, %4,9 büyümesi öngörülmektedir. ABD ekonomisinde bir miktar yavaşlama olması ve Japonya'nın büyüme eğilimini koruması beklenmektedir. Euro bölgesinin ise, yılın ilk çeyreğinde Almanya ve İtalya'da gerçekleştirilecek vergi artışlarının yaratacağı yavaşlamanın ardından, güçlü toparlanma sürecine devam etmesi beklenmektedir. Asya ve Avrupa'nın gelişmekte olan ülkelerinde büyümenin aynı hızla sürmesi öngörülmürken, Latin Amerika ülkelerinin, ABD ekonomisindeki gelişmelere bağlı olarak, bir miktar yavaşlayabileceği tahmin edilmektedir.

Kesintisiz ve yüksek seyreden büyüme oranları, üretim kapasitelerini zorlamakta ve enflasyonist baskıların ortaya çıkmasına neden olmaktadır.

Çoğu ülkede uzun süredir devam eden kesintisiz ve yüksek oranlı büyüme, atıl kapasiteyi neredeyse tüketerek, enflasyonist baskıların kendini hissettirmesine neden olmuştur. Güçlü talebe ilave olarak petrol fiyatlarının 2006 yılı genelinde yükselmeye devam etmiş olması, bazı gelişmiş ülkelerde enflasyonun geçici olarak hedeflenen seviyenin üzerinde seyretmesine yol açmıştır. Bu durum

başlıca gelişmiş ülke merkez bankalarının para politikalarını sıkılaştırmasıyla sonuçlanmıştır. 2006 yılında Amerika ve Avrupa Merkez Bankaları (FED ve ECB) dörder kez faiz artırımına gitmiştir. Böylece, ABD ve Euro bölgesi için faiz oranları geride bıraktığımız yıl sonu itibarıyla %5,25 ve %3,50 seviyesine yükselmiştir. Japon Merkez Bankası (BOJ) da altı yıl aradan sonra ilk kez faiz artırımına giderek, faiz oranını çeyrek puana çıkarmıştır. Öte yandan, yılın son çeyreğine ilişkin olarak açıklanan göstergelerin mevcut gidişatı olumlu biçimde yansıtmasına koşut olarak, bu dönemde faiz artırımlarına ara verilmiştir.

2006 yılında gelişmekte olan ülke piyasalarına yönelen uluslararası sermaye miktarında önemli bir düşüş gözlenmemiştir.

Gelişmiş ülkelerin faiz oranlarındaki artış, son yıllarda gelişmekte olan ülke piyasalarına yoğunlaşan uluslararası sermayenin rotasında, Mayıs ve Haziran aylarında, geçici bir değişiklik meydana getirmiştir. Ancak, Uluslararası Finans Enstitüsü'nün (IIF) yayımladığı son rapora göre, gelişmekte olan ülke piyasalarına giren sermaye miktarı 2006'nın ikinci yarısında tekrar artış göstermiş ve sene sonu itibarıyla söz konusu sermayenin büyüklüğü bir önceki yıla yaklaşık eşit düzeyde gerçekleşmiştir. 2005 yılında yaklaşık 509 milyar dolar ile rekor seviyeye ulaştığı tespit edilen bu miktarın, 2006 yılında 502 milyar dolar civarında gerçekleştiği tahmin edilmektedir. Bu yıl ise gelişmekte olan ülke piyasalarına yönelmesi beklenen sermayenin miktarında önemli bir düşüş olmayacağı ve yaklaşık 470 milyar dolar civarında gerçekleşeceği öngörülmüştür. Bu sermayenin temel bileşenlerinden olan doğrudan yatırımlarda ise herhangi bir düşüş yaşanması beklenmemekte ancak, portföy yatırımları, ticari bankaların verdiği krediler ve net banka dışı borçların ise bir miktar azalacağı tahmin edilmektedir.

Para politikaları ve büyüme eğilimlerine bağlı olarak, dolar-daki değer kaybı sürebilecektir.

ABD ile Euro bölgesi ve Japon ekonomilerinin ekonomik çevrimlerinin son yıllarda zıt seyrettiği gözlenmektedir. Aynı doğrultuda, ABD ekonomisinin önümüzdeki yıl büyüme performansında önceki yıllara göre bir düşüş beklenirken, Euro bölgesi ve Japon ekonomilerinin yakaladığı performansın iyileşerek devam edeceği tahmin edilmektedir. Para politikalarının bu bağlamda şekilleneceği düşünüldüğünde ve ABD'nin cari açığının büyüklüğü göz önüne alındığında, önümüzdeki dönemde doların, euro ve yen karşısında düşmeye devam edeceği söylenebilir. Son dönemde Çin'in, rezervlerinde diğer yabancı para birimlerinin ağırlığını artıracığına dair sinyaller de bu beklentiyi kuvvetlendirmektedir.

Petrol fiyatlarının önümüzdeki dönemde artma eğilimine girmesi beklenmektedir.

2006 yılı genelinde artmaya devam eden petrol fiyatları sene sonuna doğru, özellikle mevsim sıcaklarının beklenenin üstünde seyretmesi nedeniyle, düşüşe geçmiş ancak, OPEC ülkelerinin Şubat 2007'den itibaren günde 500.000 varillik arz kesintisi yapılacağını açıklaması üzerine yeniden artış göstermiştir. Böylece, 2006 yılı başında 62 \$/varil civarı olan brent tipi petrol fiyatı, Ekim ayı sonunda 55 \$/varil düzeyine gerileyerek en düşük seviyeyi görmüş, daha sonra toparlanarak yılı 59 \$/varil civarından kapatmıştır. Talep yönlü baskılara ilave olarak rafineri kapasitesi ve jeopolitik gerilimlerde belirgin bir iyileşme yaşanmaması nedeniyle arz yönlü sıkıntıların da devam etmesi, petrol fiyatlarını yüksek tutan en önemli unsurlardır. 2007 yılı Ocak ayı ortasında tekrar 51 \$/varil seviyesine gerilemesine rağmen, vadeli işlem piyasaları, yakın gelecekte petrol fiyatlarının artmaya devam edeceğini işaret etmektedir.

II. Büyüme ve İstihdam

Yılın ilk dokuz ayında reel GSYİH % 5,6 oranında artmıştır.

2006 yılının ilk yarısında da yüksek büyüme hızları devam etmiş ve GSYİH geçen yılın aynı dönemine oranla yüzde 7,2 oranında büyümüştür. Söz konusu dönemdeki yüksek büyümede, önceki yıllarda olduğu gibi, özel kesim tüketim ve yatırım artışları belirleyici olmuştur. 2006 yılının ilk altı aylık döneminde özel tüketimdeki artış yüzde 9,5 olurken, özel kesim sabit sermaye yatırımlarındaki artış yüzde 21,8 olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu dönemde, iç talepteki canlılık devam etmiş ve toplam yurtiçi talep aynı dönemde yüzde 12,5 oranında artmıştır. Yıl ortasında yaşanan oynaklığın ardından kurlardaki hareketlere ve kredi olanaklarına duyarlılığı yüksek olan özel kesim dayanıklı tüketim harcamaları, yılın üçüncü çeyreğinde gerilemiş, makine teçhizat yatırım artışları ise yavaşlamıştır. Yılın üçüncü çeyreğinde dayanıklı tüketim harcamaları yüzde 9 oranında gerilerken, makine teçhizat yatırımlarındaki artış yüzde 5 olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu yavaşlama, ithalat rakamlarına da yansımış, yılın üçüncü döneminde otomotiv ve ağır taşıt ithalatının yüksek oranda gerilediği görülmüştür. Aynı dönemde otomotiv ithalatı reel olarak yüzde 32, ağır taşıt ithalatı ise yüzde 40 gerilemiştir. Bununla birlikte 2006 yılında, kamu harcamalarının yüksek oranda artış gösterdiği görülmektedir. 2005 yılına göre değerlendirildiğinde, kamu cari harcamalarının hızlandığı, makine teçhizat yatırımlarının ise yüksek oranda gerilediği görülmektedir. Önümüzdeki dönemde, özel tüketim harcamalarında devam etmesi beklenen yavaşlamaya, özel yatırım harcamalarının da eşlik etmesi beklenmektedir. Öte yandan kamu harcamalarının ve ihracatın ise artma eğiliminde olacağı öngörüldüğünden, 2007 yılına ilişkin reel büyümenin %5 hedefine yakın gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

Kamu tüketim harcamalarının toplam nihai tüketimdeki payı artmaktadır.

2006 yılında, 2005 yılının aksine, kamu kesiminin milli gelire katkısının neredeyse tamamının tüketim harcamalarından geleceği tahmin edilmektedir. Diğer bir deyişle, 2006 yılının ilk dokuz aylık döneminde kamu kesimi tüketim harcamaları yüzde 14 oranında artmış ve aynı dönemdeki toplam yurtiçi hasıla artışının yüzde 15'i tek başına kamu kesimi tüketim harcamaları tarafından sağlanmıştır. Kamu kesimi yatırımları ise yılın ilk dokuz aylık döneminde, geçen senenin aynı dönemine oranla yüzde 2 oranında gerilemiştir. Altyapı yatırımlarında ılımlı bir artış yaşanmasına rağmen, makine teçhizat yatırımlarının aynı dönemde yüzde 25 azalması, toplam kamu yatırımlarının gerilemesine yol açmıştır.

İlk dokuz ayda %7,3 olarak gerçekleşen sanayi sektörü katma değer artışının gelecek dönemdeki seyri, büyük ölçüde, dış talep koşullarına bağlı olacaktır.

Sanayi sektörü katma değeri, ihracata yönelik üretim artışının yanı sıra, ilk yarıdaki canlı iç talep ve inşaat sektörünün geriye bağ etkisiyle 2006 yılının ilk üç çeyreğinde ortalama yüzde 7,3 oranında artış göstermiştir. İmalât sanayii alt sektörleri incelendiğinde, ihracata yönelik üretim yapan sektörlerde yüksek üretim artışının yaşandığı görülmektedir. Taşıt araçları sektöründeki üretimin, ihracat artışına paralel olarak yılın ilk on ayında ortalama yüzde 8,4 oranında arttığı görülmektedir. Sektörün yılın ikinci ve üçüncü dönemindeki reel ihracatı, geçen senenin aynı dönemlerine oranla sırasıyla yüzde 18 ve 23 oranında artış göstermiştir. Makine-teçhizat, ana metal ve kimyasal madde sektörlerindeki üretim de yine ihracata paralel olarak yıl genelinde artmaya devam etmiştir. İç talebin yavaşlamasıyla beraber imalât sanayii alt sektörlerindeki

üretim seviyesi ihracatın gelişimine göre belirlenecektir. Hizmet sektörlerinde yaratılan katma değer ise, 2006 yılının ilk yarısında ortalama yüzde 7,4 oranında artarken, üçüncü çeyrekteki artış yüzde 4,1'e gerilemiştir. İç talebin, yavaşlayacağı düşünüldüğünde, hizmet sektörlerin büyümeye katkısının daha da azalması beklenmektedir.

Tarım dışı sektörlerde yaratılan istihdam, azalma eğilimine girmiştir.

2006 yılının üçüncü döneminde tarım dışı istihdam, geçen yılın aynı dönemine oranla 622 bin kişi artış göstermiştir. Bununla birlikte aynı dönemde işgücüne katılım 521 bin kişi artarken, işsiz sayısı 101 bin kişi azalmıştır. Yılın üçüncü döneminde tarım dışı işsizlik oranı, geçen senenin aynı dönemine oranla 0,9 puan gerileyerek yüzde 12 olarak gerçekleşmiştir. Tarım dışı istihdam rakamları ekonomik faaliyete göre incelendiğinde, sanayi ve hizmet sektörlerinde yaratılan istihdam artışının yılın üçüncü çeyreğinde yavaşladığı görülmektedir. Geçen yılın aynı dönemine oranla sanayi sektöründeki artış %3 (126 bin kişi), hizmetler sektöründeki artış ise %4 (496 bin kişi) olarak gerçekleşmiştir.

2005 yılının ardından, tarım sektöründe geri dönüş yaşandığı gözlenmektedir.

2005 yılında tarım sektöründeki istihdamın 1,3 milyon kişi azalmasının ardından, 2006 yılında işgücü piyasasına geri dönüşün yaşandığı görülmektedir. 2006 yılının üçüncü çeyreği itibarıyla, söz konusu 1,3 milyon kişinin 1,1 milyonu tarım sektörüne geri dönmüştür. Buna rağmen, 2006'nın üçüncü üç aylık döneminde tarım üretiminin azalması sektördeki verimlilik seviyesinin gerilediğine işaret etmektedir. Tarım sektöründe yaratılacak istihdam artışının, hizmet sektörlerindeki yavaşlamayı karşılamaması durumunda, önümüzdeki dönemde genel işsizlik oranının da yükselmesi kaçınılmaz olacaktır.

III. Enflasyon ve Para Politikası

2006 yıl sonu enflasyonu %9,65 olarak gerçekleşmiştir.

2006 yıl sonu enflasyonu %5 olarak belirlenmiş hedeften önemli ölçüde saparak %9,65 seviyesinde gerçekleşmiştir. Ancak, son çeyrek geneline bakıldığında ise ortalama enflasyon oranı %9,8 ile üçüncü dönem enflasyonuna göre 1 puan düşüş göstermiştir. Bu düşüşte özellikle alkollü içki ve tütün grubunda 2005 yılında yapılan yukarı yönlü fiyat ayarlamalarının baz etkisinin ortadan kalkması, çeşitli mal ve hizmetler kalemindeki yıllık enflasyon oranlarındaki düşüşler, petrol fiyatlarının bir önceki çeyreğe göre 10 dolara yakın düşüş kaydetmesi önemli rol oynamıştır.

2006 yılında yaşanan yüksek sapmaya rağmen 2007 enflasyon hedefi değiştirilmemiştir.

Enflasyon hedeflemesinin ilk yılında yaşanan büyük sapmaya rağmen, TCMB 3 yıllık enflasyon hedefine sadık kalmıştır. Buna göre, 2007, 2008 ve 2009 yıl sonu enflasyon hedeflerinin %4'te tutulmasında karar kılmıştır. 2006 yıl sonu nokta hedefi %5 iken, iki puan olan aşağı ve yukarı yönlü belirsizlik aralığı hedefin 2007 yılında %4'e düşmesine rağmen aynen korunmuştur. Diğer bir deyişle, nokta hedeften %50'lik bir sapma olması durumunda dahi enflasyon hedefine ulaşıldığı kabul edilecektir. Oldukça geniş olan bu aralık, 2006 yılı Mayıs ve Haziran aylarında yaşanan finansal çalkantının gecikmeli etkileri, kamunun faiz dışı harcamaları, gelirler politikasındaki ayarlamalar, Cumhurbaşkanlığı ve genel seçimlerin yapılacağı 2007 yılında risk algısının artacağı gerçeği göz önünde bulundurularak belirlenmiştir. TCMB 2007 yılı birinci dönem enflasyon raporunda faizlerin ilk üç çeyrekte sabit kalması varsayımı altında yıl sonu enflasyonunun %70 olasılıkla 3,6 ile 6,6 aralığında kalacağını belirtmiştir. TCMB tarafından yapılan analizde çıktı açığının 2007 yılının ilk üç

çeyreği boyunca derinleşerek enflasyonun düşüşüne katkı sağlayacağı öngörülmektedir. Ancak, hizmet ve gıda grubundaki enflasyonun seyri, söz konusu hedefe yakınsama sürecinde önemli pürüzler olduğunu göstermektedir.

Ocak ayı fiyat gelişmeleri, Gıda grubundaki oynaklıkların dez-enflasyon sürecinin önünde ciddi bir engel haline geldiğini göstermektedir.

Ocak ayında bir önceki aya göre %1'lik artış gösteren TÜFE'de, %4,4 oranında artış sergileyen gıda grubu belirleyici olmuştur. Gıda enflasyonu hariç tutulduğunda aylık enflasyonun %0,2 düşüş gösterdiği görülmektedir. Yıllık bazda ise genel TÜFE artışı %9,9'a yükselmiş ve gıda grubu enflasyonu genel enflasyonun %40'ından sorumlu olmuştur. Son çeyrek ortalamasına bakıldığında, Aralık ayında ulaştırma grubunda yapılan zamlara rağmen, bu grup enflasyonunda üçüncü çeyreğe göre 3 puanlık düşüş görülmüştür. Ocak ayında da söz konusu grupta yıllık enflasyon Aralık ayına göre 1,5 puan daha gerileyerek %8,5'e düşmüştür. Ancak, konut ve kira ile lokanta ve oteller grubu gibi hizmet kalemlerinde yaklaşık %14 seviyelerinde seyreden enflasyon, para politikasındaki sıkı duruşun devam edeceğini ortaya koymaktadır.

Kredilerdeki gelişmeler iç talepte 3. çeyrekte görülen yavaşlamanın gelecek dönemde de devam edeceğinin sinyalini vermektedir.

2006 yılı son çeyreğinde kredi kartları reel artış oranı üçüncü çeyreğe göre yalnızca %1,4 artarken, otomobil kredileri üçüncü dönemdeki %2,3'lük düşüşün ardından dördüncü çeyrekte de %6,5 düşüş göstermiştir. Konut kredileri ise üçüncü çeyrekte %7,1 artarken dördüncü çeyrekte ise %32,3 düşmüştür. Diğer tüketici kredilerinde ise 25 ay ve üzeri kredileri içeren kredilerin aylık artış hızlarında Temmuz ayından itibaren keskin bir düşüş gözlenmiştir.

Üçüncü çeyrekte dayanıklı tüketim malı talebinde görülen ani düşüşte, konut ve otomobil hariç, uzun vadeli kredilerde görülen yavaşlamanın da etkili olduğu düşünülmektedir. Kredilerdeki reel artış hızının kayda değer bir iyileşme göstermemesi iç tüketimdeki durağanlığın son çeyrekte de devam edeceği sinyalini vermektedir. Ancak, 2007 yılı için öngörülen kamu kesimi tüketim harcamaları ve ücret ayarlamalarının iç talepteki yavaşlamayı sınırlayan bir etken olacağı düşünülmektedir.

2007 yılına ilişkin önemli siyasi belirsizlikler bulunması ve yüksek cari açık nedeniyle YTL'de bir miktar değer kaybı yaşanması beklenmektedir.

2007 yılında Cumhurbaşkanlığı seçimi ve genel seçimler gibi siyasi belirsizliği artırıcı unsurların olması ve küresel risk iştahındaki olası değişiklikler Türkiye'ye yönelik sermaye girişlerinin önünde bir risk unsuru olarak değerlendirilmektedir. 2006 yılı Nisan-Haziran döneminde yaşanan finansal çalkantı sırasında portföy yatırımlarından yaklaşık 4,5 milyar dolar civarında çıkış yaşanmasına karşılık Temmuz ayından itibaren girişlerin yeniden başlaması ve Temmuz-Kasım döneminde yaklaşık 11 milyar dolar civarında tekrar sermaye girişi olması da sermaye çıkışlarının etkisinin kısa sürdüğünü göstermiştir. Ancak, bu süreçte faiz oranlarındaki keskin yükselişin ekonominin normalleşme sürecinde atılan önemli bir geri adım olduğu da hatırlanmalıdır. Yüksek reel faizin Türkiye'yi yabancı portföy yatırımları açısından cazip hale getirdiği görülmektedir. Bununla birlikte, Nisan ayında büyük ölçüde şekillenecek siyasi gelişmelerin bu olumlu algıyı bozması halinde düşük dolar kurunun kâr realizasyonu için uygun ortamı sağladığını düşünen yabancı sermayede tekrar çıkış yaşanması söz konusu olabilecektir. Bu öngörüler doğrultusunda, YTL'nin dolar karşısında ikinci çeyrekte itibaren bir miktar değer kaybedeceği tahmin edilmektedir.

IV. Kamu Maliyesi

Kasım ayı itibarıyla genel bütçe dengesi 1,7 milyar YTL açık vermiştir.

2006 yılı Kasım ayı itibarıyla genel bütçe gelirleri 154,2 milyar YTL, giderleri ise 155,9 milyar YTL olarak gerçekleşmiş ve genel bütçe 1,7 milyar YTL civarında açık vermiştir. Ocak-Kasım döneminde toplam gelirlerin %98'i tahsil edilmiş, toplam harcamaların ise %92'si gerçekleştirilmiştir. Bütçe açığı ise 13 milyar YTL'lik hedefin çok daha altında kalmıştır. Aynı dönemde faiz dışı fazla 42,3 milyar YTL civarına ulaşarak, 33 milyar YTL olarak belirlenen hedefi aşmıştır. Aralık ayında, mevsimsel olarak, harcamalarda önemli bir artış beklense de, bütçe uygulamalarının hedefler ile uyumlu olarak gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

Ekonomik dağılım olarak harcamaların en büyük kısmını cari transferler, fonksiyonel dağılım olarak ise kamu hizmetleri oluşturmuştur.

Kasım ayına kadar yapılan toplam genel bütçe harcamalarından ekonomik olarak en büyük pay, 50,6 milyar YTL ile, cari transferlere ayrılmıştır. Bu kalemi, 44,1 milyar YTL ile faiz giderleri ve 31,7 milyar YTL ile personel harcamaları takip etmektedir. Fonksiyonel sınıflandırma açısından ise, en çok ödenek ayrılan giderler, 69,3 milyar YTL ile genel kamu hizmetleri, 24,9 milyar YTL ile sosyal güvenlik ve sosyal yardım hizmetleri ve 17 milyar YTL ile ekonomik işler ve hizmetler olmuştur. Söz konusu dönemde, eğitim hizmetlerine toplam harcamalardan ayrılan pay ise 14,4 milyar YTL civarındadır. Kasım ayı itibarıyla, sene başında belirlenen ödenekten fazla kaynak aktarılan kalemlerin başında görev zararları gelmektedir. Görev zararlarının en büyük kısmını Emekli Sandığı'na yapılan transferler oluşturmaktadır. Ödenek aşımının en yüksek olduğu ikinci kalem, sağlık ve ilaç harcamalarını içeren, tedavi ve

cenaze hizmetleridir. Sermaye transferleri de ödenek miktarını aşmıştır. Buna rağmen, Kasım ayı itibarıyla toplam faiz hariç harcamalara ayrılan ödeneğin %90'ı kullanılmıştır.

2006 yılı merkezi bütçe gelir hedefine ulaşılmasında vergi dışı gelirler önemli rol oynamıştır.

2006 yılı merkezi bütçe toplam gelir hedefi 160 milyar YTL'dir. Kasım ayı itibarıyla hedefin %98'ini oluşturan, 158 milyar YTL'lik kısmı tahsil edilmiştir. Ancak, toplam gelir hedefine ulaşılmasında vergi dışı gelirlerin önemli katkısı olmuştur. 2006 yılı başında 24 milyar YTL olarak öngörülen vergi dışı bütçe gelirleri, Kasım ayı itibarıyla öngörülen miktarın yaklaşık 8 milyar YTL üzerinde gerçekleşerek 32 milyar YTL'ye ulaşmıştır. Aynı dönemde, 132 milyar YTL olarak tahmin edilen toplam vergi gelirlerinin ise yaklaşık 126 milyar YTL'si toplanabilmiştir. Kasım ayı itibarıyla vergi gelirleri hedeflenen miktarın altında kalırken, vergi dışı gelirler tahmin edilen miktarın çok üzerinde gerçekleşerek, 2006 yılı için hedeflenen toplam gelir rakamına rahatlıkla ulaşılmasına olanak sağlamıştır.

Kayıtdışı ekonomiyle mücadele bütçe gelirlerinin iyileştirilmesi bakımından kilit önemdedir.

Kayıtdışı ekonominin sadece istihdam boyutunda elde edilebilecek kazanımların bile gelirleri önemli miktarlarda artıracağı tahmin edilmektedir. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın KADİM projesi çerçevesinde yayımladığı Eylül 2006 raporunda yer alan ve TÜİK'in 2. çeyrek Hane Halkı İş Gücü Anketi çerçevesinde yapılan hesaplamalara göre, kayıtdışı çalışanların kayıt altına alınması halinde kamunun yaklaşık 17 milyar YTL brüt gelir elde edilebileceği öngörülmektedir. Aynı çalışmada, SSK prim oranında 1 puanlık düşüş yapılması halinde, bu indirim Kurum'a yıllık maliyetinin yaklaşık 600 milyon YTL olacağı öngörülmüştür. Bu prim geliri kaybının kuruma getireceği brüt mali

yükün ise 315 bin sigortalının (sağlık giderleri göz önüne alınmaksızın) asgari kazançtan prim geliri ile karşılanabileceği hesaplanmıştır.

2006 yılında kamu borç oranlarındaki iyileşme devam etmiştir.

2006 yılı üçüncü çeyrek sonu itibarıyla kamunun toplam brüt borç stoku, 2005 yılı sonuna göre yaklaşık 17 milyar YTL artarak 365,5 milyar YTL'ye ulaşmıştır. Brüt borç stokunun %72'sini (263,2 milyar YTL) iç borç stoku oluştururken, kalan %28'ini ise (102,4 milyar YTL) dış borç stoku oluşturmuştur. Brüt borç stokunun GSYİH'ye oranı ise, 2005 yılındaki %71,5 seviyesinin altına gerileyerek, üçüncü çeyrek sonunda %66,6 olarak gerçekleşmiştir. Kaydedilen azalmaya rağmen, bu seviye hâlâ Maastricht kriteri olan %60'ın üzerindedir. Öte yandan, DPT'nin 2006 yılı Kasım ayında yayınladığı katılım öncesi ekonomik programda yer verilen duyarlılık hesaplarında, büyüme oranının yıllık %5,1 olduğu baz senaryoya göre 2009 yılında genel devlet brüt borç stokunun GSYİH'ye oranı %48,4'e gerileyecektir. Büyümenin baz senaryoya göre 1 puan yukarıda olması durumunda ise bu oran %46,8 olacaktır.

Hazine iç borç yönetimi stratejisi 2006 yılında sınırlı olarak uygulanabilmiştir.

2006 yılında, Hazine iç borçlanma stratejisinde planlandığı şekilde, YTL cinsinden borç stokunun payında önemli bir artış sağlanamamıştır. Kasım ayı itibarıyla, YTL cinsinden iç borç stokunun toplam borç stokuna oranı, bir önceki yıla göre neredeyse hiç değişmeyerek %86 civarında kalmıştır. Faiz yapısı bakımından incelendiğinde ise, sabit faizli enstrümanların ağırlık kazanması doğrultusunda oluşturulan iç borçlanma stratejisinin, kısmi olarak uygulanabildiği görülmektedir. İç borç stokunda sabit faizli enstrümanların oranı 2005 yılı sonuna göre artarak, Kasım ayı itibarıyla %48'e ulaşmıştır.

V. Ödemeler Dengesi

Dış ticaret dengesi, yılın on bir ayında 48,8 milyar dolar açık vermiştir.

Ocak-Kasım döneminde yapılan ihracat geçen yıla kıyasla %15,6 artarak 76,6 milyar dolara, ithalat ise %19,2 artarak 126,3 milyar dolara yükselmiştir. Fiyat etkisinden arındırıldığında, aynı dönemde ihracat ve ithalattaki reel artışlar sırasıyla yüzde 8,4 ve yüzde 7,9 olmuştur. Özellikle Haziran ayından itibaren, ihracat miktar endeksindeki artış ithalat miktar endeksi artışının oldukça üzerinde gerçekleşmiştir. Nitekim, 2006 yılının üçüncü çeyreğinde, cari fiyatlarla dış ticaret açığı genişlerken, milli gelir hesaplamaları bazında net mal ve hizmet ihracatı sabit fiyatlarla pozitif olarak gerçekleşmiş ve büyümeye olumlu katkıda bulunmuştur.

İhracat artışı, sermaye yoğun sektörlerde sağlanmaktadır.

İhracat performansında Mayıs ayından itibaren gözlenen iyileşmede, başta taşıt araçları olmak üzere elektrikli makine ve cihazlar, makine ve teçhizat ile ana metal sanayii gibi sermaye yoğun sektörlerin etkili olduğu gözlenmektedir. Kasım ayı itibarıyla, taşıt araçları sektöründe yapılan 12 aylık toplam ihracat 12 milyar doları aşmış durumdadır. Yılın on bir ayında, taşıt araçları ihracatı reel olarak %17 oranında artarken, ana metal sektöründeki ihracat %23, makine-teçhizat ise %17,5 artmıştır. Diğer taraftan, aynı dönemde tekstil ve giyim sektörü ihracat artışı toplam ihracattaki hızlanmanın gerisinde kalmıştır. YTL'deki değer kaybının ardından yılın ikinci ve üçüncü dönemlerinde söz konusu sektörlerdeki ihracatta bir canlanma görülse de, tekstil ve giyim sektörleri, ihracat alanındaki liderlik konumlarını 2006 yılında kaybetmişlerdir. 2000 yılında %39 olan tekstil ve giyim sektörleri ihracatının toplam imalat sanayii ihracatı içindeki payı, 2006 yılının Kasım ayı itibarıyla %24'e

gerilemiştir. Söz konusu sektörler hariç tutulduğunda, ihracatta yılın ikinci yarısında gözlenen performans artışı daha da belirginleşmektedir

Sermaye ve tüketim malları ithalatı yılın ikinci yarısında hız keserken, ara malı ithalat artışında herhangi bir yavaşlama yaşanmamıştır.

İthalat alt kalemler itibarıyla incelendiğinde, yıl genelinde ara malı ithalatının yüksek oranlı artışını sürdürdüğü gözlenmektedir. Güçlü sanayi üretimi ile Eylül ayından itibaren gerileme eğilimine girmesine karşın halen 2005 yılı seviyesinin üzerinde seyreden petrol fiyatları, ara malları ithalatının hızla yükselmesinde etkili olmuştur. Ara malı ithalatı bir önceki yıl ile karşılaştırıldığında, 2006'nın ilk çeyreğinde yüzde 10, ikinci ve üçüncü dönemlerinde ise sırasıyla yüzde 27 ve 23 oranında artış göstermiştir. Petrol fiyatlarında gözlenen olumlu gidişatın devam etmemesi ve/veya ekonomik büyümede bir yavaşlama yaşanmaması durumunda, ara mallarının toplam ithalata olan katkısının gerilemesi beklenmemektedir. Sermaye malı ithalatı, 2006 yılı ikinci döneminden itibaren yavaşlama eğilimi göstermektedir. Sermaye malı ithalatının artış hızının yavaşlamasında faiz ve kurun mevcut yüksek seviyesinin etkili olduğu görülmektedir. Bu yavaşlama, yatırım malı olarak değerlendirilen taşımacılık araçları ithalatının gerilemesi sonucu ortaya çıkmaktadır. Söz konusu ithalat kalemi geçen senenin aynı dönemlerine oranla yılın ikinci çeyreğinde yüzde 12, üçüncü çeyreğinde ise yüzde 32 oranında gerilemiştir. Diğer taraftan, tüketim malı ithalatındaki canlılık Temmuz ayına kadar sürmüş, otomobil ve dayanıklı tüketim malı ithalatının yavaşlaması da tüketim malı ithalat artışını sınırlandırmıştır. Geçen senenin aynı dönemi ile karşılaştırıldığında yılın üçüncü çeyreğinde yüzde 20 gerileyen otomobil ithalatı, söz konusu gelişmenin temel belirleyicisi durumundadır.

Turizm gelirleri giderek azalmaktadır.

Turizm gelirleri yılın on bir ayında %7 oranında azalarak 16 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Türkiye'de turist başına yapılan harcamanın giderek azaldığı görülmektedir. 2003 yılında turist başına gelir 890 dolar iken 2006 yılında 820 dolara gerilemiştir. 2006 yılında ülkeye giriş yapan turist sayısının ve turist başına elde edilen gelirin azalmasıyla beraber turizm gelirleri gerilemiştir. Turizm dışı hizmet kalemlerinin 2006 yılında da açık vermesi nedeniyle, net hizmet gelirleri yılın on bir ayında geçen yılın aynı dönemine oranla %16 oranında gerileyerek 12 milyar dolar fazla vermiştir. Anılan dönemde, yatırım geliri dengesi ise %12 bozularak 5,8 milyar dolar açık vermiştir. Dış ticaret, hizmetler ve yatırım geliri dengelerinde yaşanan bu gelişmeler sonucunda, on bir aylık dönemde, cari açık %54 oranında genişleyerek 30 milyar dolara ulaşmıştır.

Cari açığın finansmanı büyük ölçüde doğrudan yatırımlar ve dış borçlanmayla sağlanmıştır.

Yılın on bir ayında 30 milyar dolar açık veren cari işlemler dengesi, 33,4 milyar dolarlık net sermaye girişi ile finanse edilmiş ve bu gelişmelere paralel olarak rezervler 3,4 milyar dolar artmıştır. Yılın on bir ayında, özel sektörün uzun vadeli borçlanmasının yanı sıra doğrudan yabancı yatırımlar sermaye hareketlerinin belirleyicisi olmuştur. Yılın on bir ayında özel kesim, 4 milyar doları bankacılık sektöründe olmak üzere toplam 20 milyar dolar borçlanmıştır. Aynı dönemdeki net doğrudan yabancı sermaye girişi ise 17,3 milyar dolar tutarındadır. Dolayısıyla, önümüzdeki dönemde, cari açık sorununun ani kur artışı yada rezervlerin azalması gibi olumsuz sonuçlara yol açmaması için doğrudan yatırımların ve özellikle reel sektör dış borçlanmasının devam etmesi gerekmektedir.

VI. Tahmin ve Beklentiler

2007 yılı reel GSYİH artışı %4,8 olarak tahmin edilmektedir.

2006 yılının son çeyreğinde ekonomik aktivitede bir miktar toparlanma gözlenmesine karşın, büyüme oranlarının 2007 yılının ilk yarısına kadar görece düşük seyreceği, sonrasında ise belirsizlik koşullarındaki azalmaya paralel olarak yeniden yükselişe geçeceği tahmin edilmektedir. Yılın ilk yarısında, harcamalar yönünden ele alındığında, özel tüketim ve özel yatırım harcamalarının kademeli olarak yavaşlayacağı, üretim yönünden bakıldığında ise sanayi sektöründe iç talepteki yavaşlamaya koşut olarak üretim artışlarının hız keseceği tahmin edilmektedir. Belirsizliklerin ortadan kalkmasıyla, yılın ikinci yarısından itibaren ekonominin yeniden hızlanacağı ve yıl genelinde %4,5 ila %5,0 büyüyeceği hesaplanmaktadır.

2007 yıl sonu enflasyon oranı %6,5 olarak tahmin edilmektedir.

Yıl genelinde yüksek seyreceği tahmin edilen reel faizlerin de etkisiyle iç talepte beklenen yavaşlamanın enflasyon üzerinde herhangi bir baskı yaratmayacağı öngörülmektedir. Bununla birlikte, bekleşilerde yaşanan ciddi boyutta bozulma, hedefin epey üzerinde bir enflasyon beklentisi ve hizmet fiyatlarındaki katılığın da halen kırılmamış olması gibi nedenler, 2007 yılı enflasyon hedefinin tutturulmasına imkân vermeyecektir. Enerji fiyatları ve işlenmemiş gıda fiyatlarının, geçtiğimiz yıldakinin aksine olumlu seyretmesi durumunda bile, hedefin tutturulmasının fazlasıyla zorlu olduğu düşünülmektedir. Bununla birlikte, enflasyonun yıl genelinde düşüş eğiliminde olacağı ve yıl sonunda %6,0 ila %7,0 seviyesine gerileyeceği öngörülmektedir.

Dolar kurunun gelecek dönemde 1,5 etrafında dalgalanmayı sürdüreceği tahmin edilmektedir.

Yüksek cari açık ve enflasyon oranlarının yanı sıra, döviz rezervlerinin

kısa vadeli borçlara oranının henüz yeterli seviyeye ulaşmamış olması, döviz kurlarında artış gerektirmektedir. Uluslararası konjonktüre ilişkin belirsizlikler ve Türkiye ekonomisine yönelik riskler nedeniyle, döviz kurlarındaki oynaklık 2007 yılında, 2006 yılına oranla yükselecektir. Söz konusu oynaklığın, Cumhurbaşkanlığı ve genel seçim dönemlerinde daha da yükseleceği ve yıl genelinde YTL'nin dolara karşı yaklaşık %6 ila %7 civarında değer kaybedeceği öngörülmektedir. Yıl sonuna doğru 1,5 YTL düzeyinde olması beklenen dolar kurunun yıl ortalamasında da bu civarda gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

2007 yıl sonu reel faiz oranı %9,5 olarak tahmin edilmektedir.

2006 yılının ikinci yarısında reel faizler yükselerek %10'u geçmiştir. Reel faizlerin bu kadar yüksek olmasına rağmen, döviz varlıklarına talep devam etmiştir. Bu durum, geleceğe yönelik beklentilerin henüz yeterince iyileşmediğini ve dolayısıyla da yerli ve yabancı yatırımcıların daha yüksek risk primi talebinde olduğunu ortaya koymaktadır. İç ve dış konjonktüre ilişkin belirsizlikler nedeniyle, bu eğilimin 2007 yılında da önemli bir değişiklik göstermesi beklenmemektedir. Ayrıca, 2007 yılında gerçekleştirilecek olan iki seçimin taşıdığı önem, böyle ekonomik kararların seçim ertesine bırakılmasına neden olacaktır. Bu durumda, reel faizler yüksek seyretmeye devam edecektir. Sonuç olarak, 2007 yılında reel faizlerin ortalama %11 düzeyinde seyreceği ve yıl sonuna doğru sınırlı miktarda gerileyerek %9 ila %10 arasında kalacağı tahmin edilmektedir.

2007 yılında bütçe açığının milli gelire oranının %3,0 civarında gerçekleşmesi beklenmektedir.

2006 yılına ilişkin genel bütçe rakamları oldukça iyi bir tablo çizmiş ve hedeflerle büyük ölçüde uyumlu yönde gerçekleşmiştir. Ancak, 2006 yılında faiz oranlarında görülen yükselmenin de etkisiyle 2007 yılında

genel bütçe dengesinde bir miktar bozulma olacağı beklenmektedir. Nitekim, 2007 yılı bütçesi de bu doğrultuda revize edilmiş ve başta faiz giderleri olmak üzere harcama kalemlerindeki ödenekler yükseltilmiştir. Bütçede ödenek artışı faiz ve kurlarda meydana gelen kırılmanın gerektirdiği artışın çok üzerindedir. Bu nedenle, 2007 yılında kamu tüketiminin artması beklenmekte, buna karşılık öngörülen ödeneklerin aşılması beklenmemektedir. Ancak, faizlerde ve döviz kurlarında yeni bir yükseliş eğiliminin ortaya çıkması durumunda bütçe performansı bozulma gösterebilecektir. Sonuç olarak, 2007 yılında bütçe açığının milli gelire oranının %3,0'a yükselmesi ve faiz dışı fazlanın milli gelire oranının ise %5,3'e gerilemesi beklenmektedir.

2007 yılında cari açığın milli gelire oranı %8,2 olarak tahmin edilmektedir.

Önümüzdeki dönemde ihracatın ve ithalatın seyri cari açık üzerinde belirleyici olmaya devam edecektir. Kurlarda beklenen değerlenmeyle birlikte ihracatın bir miktar artacağı, ithalatın ise büyümedeki yavaşlamaya koşut olarak hız keseceği tahmin edilmektedir. Bununla birlikte, uluslararası piyasalarda euro/dolar paritesindeki gelişmelerin dolar aleyhine gerçekleşeceği öngörüldüğünden, bu durumun da ihracat performansını olumlu etkilemesi beklenmektedir. Öte yandan, ihracat ile ara malı arasındaki üretim yönlü ilişki nedeniyle ithalattaki artışların da devam edeceği tahmin edilmektedir. Bu gelişmelere paralel olarak, ihracat artışının ithalat artışının üzerinde kalması ve 2007 yılında ihracat ve ithalatın sırasıyla yaklaşık 96 ve 150 milyar dolara ulaşması beklenmektedir. Geçen yıla denk bir dış ticaret açığına karşılık gelen bu durumda, cari açığın da önemli bir değişim göstermeyeceği ve yaklaşık 35 milyar dolar seviyesinde kalacağı ve milli gelire oranı olarak da %8,0 ila %8,5'e gerileyeceği tahmin edilmektedir.

KUTU: Gelir Vergisi Reformu

Gelir Vergisi Kanunu'nda yapılan ve yapılacak olan düzenlemeler, vergi sisteminin yeniden yapılandırılmasıyla ilgili reform sürecinin bir parçasını oluşturmaktadır. Çalışmalar, vergi sisteminin daha basit ve şeffaf bir yapıya kavuşmasını, AB uygulamalarıyla daha uyumlu hale getirilmesini ve mükellef sayısının artırılmasını amaçlamaktadır.

IMF'ye gönderilen niyet mektuplarında vergi sistemi reformuyla ilgili yapılacak çalışmalar yapısal performans kriteri olarak belirtilmiş ve gelir vergisiyle ilgili reform süreci iki aşama olarak tanımlanmıştır.

Reformun Birinci Aşaması

Niyet mektubu çerçevesinde belirlenmiş aşamalardan tamamlanmış olan ilki, gelir vergisi tarifesi ve dilimlerine ilişkin düzenlemeleri içermektedir. Yeni düzenlemeyle vergi dilimlerinin sayısı azaltılmış ve mükelleflerin ücretli ve diğer olarak ayırımına son verilmiştir. Ancak, bu aşamada belirlenen gelir vergisi oran ve dilimlerinin, gelir vergisi reformunun tamamlanacağı, ikinci aşamanın sonunda yeniden düzenlenmesi söz konusudur.

Reformun İkinci Aşaması

Reformun ikinci ve daha kapsamlı aşamasıyla ilgili çalışmalar ise halen devam etmektedir. Bu aşamada, Gelir Vergisi Kanunu ile Kurumlar Vergisi Kanunu'nun, Gelir Vergileri Kanunu olarak adlandırılması düşünülen yeni bir kanunla birleştirilmesi planlanmaktadır. Yeni kanunun, gerçek kişilerin vergilendirilmesine ve kurumların vergilendirilmesine yönelik iki ana bölüm içermesi öngörülmektedir.

Gelir Vergisi Kanunu ile Kurumlar Vergisi Kanunu'nun tek kitapta birleştirilmesi, kodifikasyon açısından da büyük kolaylık sağlayacaktır. Bu sayede, her iki kanunda da ayrı ayrı yer alan ancak aynı mahiyetteki maddelerin ayıklanması mümkün olacak, atf

sorunları çözülecek ve nihai tahlilde aynı temel vergiye yönelik olan iki ayrı kanun uygulamasının neden olduğu sapmalar (*çifte vergilendirme gibi*) daha kolay çözümlenebilir hale gelecektir.

Bu aşamada, aslen üniter olan ancak zamanla karma olarak adlandırabileceğimiz modele kaymış vergi sistemimizin de tekrar düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilindiği gibi toplama esasına dayanan sistem (*Üniter Sistem*), vergiye tabi tüm gelirler için tek bir artan oranlı tarife öngörülmektedir.

Düz/Tek Oranlı Sistemde (*Flat Tax*), ise bütün gelir türleri için (*sermaye kaynaklı gelirler ile kurum kazançları da dahil*) tek bir vergi oranı uygulanması söz konusudur.

İkili Sistem (*Dual Sistem*) bu sistemlerin bir karışımıdır ve sermaye dışı gelirlere artan oranlı vergi tarifesinin, sermaye gelirlerine ise (*kurum kazançları dahil*) daha düşük düzeyde sabit bir oranın uygulanmasını öngörür.

Günümüzde, yukarıda değinilen üç sistemin katı olarak uygulandığı pek görülmemekte, sermayenin serbest dolaşımının artmasına paralel olarak, her üç sistemin uygulamasında da bazı ödünler verilmektedir. Temel olarak bu üç sistemden birinin uygulandığı, ancak bazı konularda ödünler verilen sisteme Karma Sistem adı verilmektedir. Gelir Vergileri Kanunu'nun, ikili sistem ağırlıklı bir karma sistem esasına dayandırılması düşünülmektedir.

Sistem ile, vergiye tabi gelirin esas olarak iki ana başlık altında "çalışma gelirleri" ve "sermaye gelirleri" olarak sınıflandırılması, çalışma gelirlerinin de kendi içinde "ücret gelirleri" ve "girişim kazançları" adı altında toplanması öngörülmektedir.

Bu sistemi, ikili sistemden ayırarak karma hale dönüştüren unsur ise sermaye gelirlerinin de kendi içinde ikiye ayrılmasının düşünülmüsidir. Bir kısım sermaye kaynaklı gelirin

vergilenmesinde toplama esasından ve artan oranlı tarifeden uzaklaşılması ve bunlar için basit bir usul dahilinde sabit ve düşük oranlı bir gelir vergisi uygulamasına geçilmesi, diğer sermaye gelirlerinde ise artan oranlı tarife yapısının korunması, ancak uluslararası rekabet gereklerini dikkate alarak vergi tarifesinde dilim sayısının azaltılması ve gerek dilim aralıklarının gerekse vergi oranlarının gözden geçirilmesi öngörülmektedir.

Sermaye gelirlerinin vergilenmesinde küresel eğilimlerle uyumlu bir ortam oluşturan bu sistemle, ülkemizdeki yerli ve yabancı tasarruf miktarının artması sağlanacak, sermayenin ülkede tutulabilmesi, sermaye birikim sürecinin hızlandırılması ve yeni iş alanları yaratılması kolaylaşacaktır. Buna bağlı olarak, cari açık ve işsizlik gibi olumsuzlukların da hafiflemesi beklenmektedir.

Son olarak, uluslararası eğilimin vergi oranlarını düşürmek yönünde olduğu göz önüne alınarak, vergi oranları da yeniden belirlenebilir. Bu gelişme, aynı zamanda mükelleflerin gönüllü uyumunu artıracak ve kayıtlı ekonomiye geçişte olumlu bir etki yaratacaktır.

Eski Tarife	Gelir Vergisi Oranları	
	Ücretliler	Diğer Mükellefler
6.600 YTL'ye kadar	15	20
6.600-15.000 YTL arası	20	25
15.000-30.000 YTL arası	25	30
30.000-78.000 YTL arası	30	35
78.000 YTL üstü	35	40

Yeni Tarife	Gelir Vergisi Oranları	
	Vergi Dilimleri	Tüm Mükellefler
7.000 YTL'ye kadar		15
7.000 - 16.000 YTL arası		20
16.000 - 40.000 YTL arası		27
40.000 YTL üstü		35

TÜSİAD KONJONKTÜR DEĞERLENDİRME

ÖNEMLİ EKONOMİK VE MALİ GÖSTERGELER (2005-2006)
ÜRETİM VE FİYATLAR

	2006												
	2005	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ (DİE, 1997=100)													
Yıllık % Artış	7.5	-5.9	5.8	9.8	7.4	9.3	11.2	8.7	4.8	3.5	2.7	10.9	..
Aylık % Artış	6.4	-19.8	8.3	18.8	-3.4	5.3	2.2	-4.3	-2.2	5.6	-7.3	6.1	..
Aylık % Artış (mevsimsellikten arınmış)	4.1	-13.7	16.5	0.1	-0.3	1.3	0.8	-3.3	0.8	0.1	-2.0	9.7	..
KAPASİTE KULLANIM ORANI (DİE, %)	80.7	75.4	77.2	80.7	82.3	82.6	83.1	81.8	79.4	82.7	82.4	82.8	81.8
ÜCRETLER (DİE, Dönemsel, 1997=100, İm. San.)													
Saat Başına Reel Ücret Endeksi (yıllık % artış)	0.7	0.3	0.4	-0.3
Kişi Başına Reel Kazanç Endeksi (yıllık % artış)	0.8	-0.2	0.1	-0.2
ÜRETİCİ FİYATLARI (DİE, 2003=100)													
Yıllık % Artış	2.7	5.1	5.3	4.2	5.0	7.7	12.5	14.3	12.3	11.2	10.9	11.7	11.6
Aylık % Artış	0.0	2.0	0.3	0.2	1.9	2.8	4.0	0.9	-0.7	-0.2	0.4	-0.3	-0.1
Aylık % Artış (mevsimsellikten arınmış)
TÜKETİCİ FİYATLARI (DİE, 2003=100)													
Yıllık % Artış	7.7	7.9	8.1	8.2	8.8	9.9	10.1	11.7	10.3	10.5	10.0	9.9	9.7
Aylık % Artış	0.4	0.8	0.2	0.3	1.3	1.9	0.3	0.8	-0.4	1.3	1.3	1.3	0.2
Aylık % Artış (mevsimsellikten arınmış)
DÖVİZ KURU (TCMB alış kuru)													
YTL/US\$ (aylık ortalama)	1.345	1.327	1.319	1.330	1.330	1.425	1.593	1.547	1.461	1.474	1.473	1.450	1.424
Yıllık % Artış	-3.2	-1.8	0.9	1.7	-1.9	4.5	17.7	16.1	9.2	10.5	9.1	7.1	5.9
Aylık % Artış	-0.7	-1.4	-0.5	0.8	-0.1	7.2	11.8	-2.9	-5.6	0.9	0.0	-1.6	-1.8
YTL/€ (aylık ortalama)	1.596	1.607	1.576	1.599	1.630	1.820	2.017	1.962	1.872	1.878	1.861	1.869	1.882
Yıllık % Artış	-14.3	-9.5	-7.4	-7.2	-7.1	5.1	22.5	22.3	13.7	14.8	14.6	17.3	17.9
Aylık % Artış	0.2	0.7	-1.9	1.5	1.9	11.6	10.9	-2.7	-4.6	0.3	-0.9	0.5	0.7
FİYAT HADLERİ (DİE, 2003=100)													
Dış Ticaret Hadleri (İhracat/İthalat)	97.4	97.3	97.2	98.1	95.8	95.5	96.0	94.2	92.3	92.1	92.0	93.7	..
İç Ticaret Hadleri (Tanım/İrnat)	106.1	107.0	107.6	106.6	107.0	106.7	101.0	97.5	97.0	98.0	97.7	97.9	96.8
İÇ BORÇLANMA YAPISI (satış miktarı ağırlıklı)													
Yıllık Bireşik Faiz (%)	14.1	14.5	14.5	14.1	14.1	15.0	17.7	22.6	21.1	21.5	22.1	21.5	..
Ortalama Vade (gün)	820	1012	818	745	767	876	535	429	442	603	922	942	..
(..) <i>Yayımlanmamış veri</i>													

TÜSİAD KONJONKTÜR DEĞERLENDİRME

ÖNEMLİ EKONOMİK VE MALİ GÖSTERGELER (2005-2006) SEKTÖREL ÜRETİM

	2006													
	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	
SANAYİ ÜRETİMİ (yıllık % değişim)	% Pay	100	7.5	-6.0	5.9	9.8	7.3	9.3	11.3	8.7	4.8	3.5	2.7	10.9
Toplam Sanayi		4.9	20.0	-0.8	2.1	10.7	9.1	8.3	10.9	13.7	6.8	6.6	-13.3	-1.0
Madencilik		86.9	9.4	7.1	5.7	10.0	7.5	9.4	11.0	8.4	4.0	2.7	3.5	11.4
İmalât		8.2	11.2	7.5	8.2	8.9	8.5	7.5	13.7	8.8	10.8	9.5	2.5	11.1
Elektrik, Gaz ve Su														
İMALAT SANAYİİ (yıllık % değişim)	% Pay	10.6	12.0	2.6	15.4	3.7	7.3	10.9	4.5	13.1	4.2	8.7	1.7	5.7
Gıda ürtl. ve içecek imalatı		1.4	19.8	26.2	35.3	4.4	7.1	33.5	25.1	3.9	-2.0	-10.4	10.9	49.6
Tütün ürünleri imalatı		10.9	-7.4	-20.3	-8.1	-3.6	0.3	-2.4	2.5	4.5	9.3	-2.0	3.1	7.1
Tekstil ürünleri imalatı		5.4	-18.9	-6.2	1.1	10.0	-4.5	10.9	0.2	-1.3	-0.3	-8.6	-5.1	3.6
Giyim eşyası imalatı		1.0	10.2	4.6	15.7	22.0	34.3	21.8	18.0	34.1	36.9	18.2	1.4	-4.6
Derinin işl., bavul çanta vb.		0.6	-4.9	11.8	8.8	2.3	7.6	28.7	28.7	3.4	18.1	-9.2	8.0	19.1
Ağaç ve mantar üc.imal.(Mob.haric)		1.6	2.7	17.9	-37.3	-17.9	0.9	4.6	15.4	9.7	8.2	-1.7	-6.5	14.2
Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı		1.7	3.2	-3.1	5.3	1.1	7.9	0.1	8.4	9.7	6.1	0.9	7.6	-4.4
Basım ve yayım imalatı		14.5	4.5	-5.3	-23.7	-3.4	7.3	2.1	3.5	4.1	6.1	3.8	6.9	6.9
Kok köm., rafine edilmiş petrol ür.im.		10.3	27.6	10.4	-1.8	24.5	21.3	11.5	21.5	2.6	5.2	-1.0	3.6	-3.9
Kimyasal madde ürünleri imalatı		3.4	23.1	19.7	7.3	-13.9	-7.3	-8.5	-14.3	-8.3	-14.4	-22.2	-22.7	-2.2
Plastik-kaçuk ürünleri imalatı		6.9	16.5	9.9	-13.9	19.7	21.1	18.1	12.3	11.9	4.4	6.0	-4.8	11.3
Metalik olmayan diğer min.mad.imal.		8.9	0.8	10.0	-9.9	4.9	10.7	16.6	16.2	13.6	11.0	13.4	20.6	17.8
Ana metal sanayi		3.4	16.7	26.4	-27.8	22.3	27.6	13.5	-10.1	-2.7	20.1	-2.3	7.1	27.6
Metal eşya sanayi, mak.teçh. Hariç		5.8	15.5	0.5	-3.8	14.9	25.5	29.4	32.8	13.8	19.7	17.0	18.7	34.1
B.y.s. Makina ve teçhizat imalatı		0.1	7.1	109.5	75.0	75.0	110.4	156.2	258.4	216.2	40.8	49.2	257.9	165.8
Büro, muhasebe bilgi işlem mak. İm.		3.2	48.2	20.3	-10.1	7.4	10.6	2.9	35.0	100.3	92.8	44.2	26.9	30.1
B.y.s. Elektrikli makina cihaz.imalatı		1.5	9.5	7.7	-10.3	0.4	8.9	-20.5	-11.6	-41.1	-25.7	-23.4	-15.8	-2.6
Radio,TV haberleşme cihazları imal.		0.3	27.6	64.5	14.9	-15.2	23.7	42.3	21.6	-2.3	-7.8	-21.2	-19.8	22.8
Tıbbi,hassas ve optik aletl., saat ima.		6.3	6.1	7.6	9.2	14.2	11.5	1.6	9.9	15.3	-17.4	9.2	0.2	27.0
Taşıtl araçları ve karoseri imalatı		1.1	-61.7	-5.9	76.5	6.4	50.6	79.3	55.3	31.2	22.0	-45.9	-42.1	-9.6
Diğer ulaşım araçları imalatı		1.3	65.5	80.6	-28.7	33.9	27.8	63.6	58.0	-4.4	-0.8	-7.0	-13.8	-10.8
Mobilhıya imalatı, b.y.s. diğer imal.														
SEÇİLMİŞ SANAYİ MADDELERİ														
Buzdolabı (bin adet)		353	377	277	343	628	631	489	593	616	577	516	528	562
Çamaşır Makinesi (bin adet)		422	433	332	376	102	97	90	448	443	479	550	523	564
Bulaşık Makinesi (bin adet)		72	75	69	74	408	428	389	103	47	110	106	120	146
Fırın (bin adet)		479	634	483	546	589	594	654	519	639	675	637	492	521
Televizyon (bin adet)		1,940	2,154	1,604	1,665	1,312	1,634	1,836	1,133	926	1,288	1,790	1,801	1,889
Otomobil (bin adet)		50	46	42	55	74	68	71	76	72	26	72	62	73
Minibüs-Midibüs (bin adet)		4.9	5.2	3.2	3.9	3.6	3.1	4.0	4.8	3.6	3.3	4.3	3.7	4.4
Otobüs (bin adet)		0.5	0.6	0.3	0.5	0.6	0.6	0.6	0.6	0.3	0.4	5.0	0.4	0.5
Kamyon ve Kamyonet (bin adet)		13.9	16.9	11.5	15.4	15.2	10.7	16.9	16.8	15.6	10.1	15.2	13.6	15.9
Elektrik (megawatt-saat)		13.2	14.7	14.3	13.5	13.9	13.0	14.5	14.3	15.4	16.2	14.3	13.6	14.9

TÜSİAD KONJONKTÜR DEĞERLENDİRME

ÖNEMLİ EKONOMİK VE MALİ GÖSTERGELER (2005-2006)
ENFLASYON

	2006												
	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
TÜFE (Büyümeye katkıları, yüzde puan)													
Genel Endeks (yıllık % değişim)	7.72	7.93	8.14	8.16	8.83	9.86	10.12	11.7	10.3	10.5	10.0	9.9	9.7
Genel Endeks (aylık % değişim)	0.42	0.75	0.22	0.27	1.34	1.88	0.34	0.85	-0.44	1.29	1.27	1.29	0.23
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	1.41	1.37	1.82	2.16	2.59	2.77	2.41	3.13	2.77	3.21	10.81	10.22	11.17
Alkollü İçecekler ve Tütün	1.39	2.02	1.91	1.90	1.89	1.87	1.87	1.76	0.71	0.72	10.21	10.21	5.06
Giyim ve Ayakkabı	-0.01	-0.11	-0.21	-0.17	-0.14	0.00	0.00	0.05	-0.10	-0.01	2.12	3.37	1.91
Konut ve Kira	1.68	1.73	1.86	1.79	1.75	1.88	2.18	2.38	2.43	2.30	13.44	13.73	14.04
Ev Eşyası	0.39	0.34	0.17	0.15	0.15	0.14	0.17	0.39	0.54	0.74	9.73	8.28	7.31
Sağlık	-0.01	-0.01	0.02	0.01	0.00	0.06	0.06	0.07	0.15	0.19	7.94	8.01	7.93
Ulaştırma	1.16	1.03	1.00	0.94	0.87	1.02	1.39	1.66	1.49	1.06	8.96	9.55	10.15
Haberleşme	0.08	0.16	0.14	0.09	0.10	0.09	0.15	0.17	0.13	0.10	1.18	1.23	1.34
Eğlence ve Kültür	0.23	0.14	0.09	0.09	0.21	0.16	0.11	0.12	0.11	0.24	8.68	7.49	8.25
Eğitim	0.18	0.21	0.22	0.23	0.23	0.23	0.20	0.20	0.19	0.23	7.96	7.69	7.73
Lokanta ve Oteller	0.95	1.08	1.07	0.96	0.98	1.08	1.10	1.09	1.10	1.13	14.01	13.77	13.54
Çeşitli Mal ve Hizmetler	0.42	0.58	0.69	0.64	0.74	1.02	0.92	1.11	1.00	0.85	15.30	15.16	12.33
ÖZEL KAPSAMLI TÜFE (aylık % değişim)													
Mevsimsik ürünler hariç	0.88	1.23	0.53	0.54	0.82	0.93	1.01	1.61	0.81	0.78	0.70	0.27	0.38
İşlenmemiş gıda ürünleri hariç	0.66	0.59	-0.46	-0.01	1.40	1.98	1.34	0.74	0.15	0.77	1.41	0.80	0.16
Enerji hariç	0.48	0.62	0.15	0.23	1.44	2.07	-0.16	0.63	-0.50	1.73	1.42	1.36	0.16
TÜFE (aylık % değişim)													
Genel Endeks (yıllık % değişim)	2.66	5.11	5.26	4.21	4.96	7.66	12.52	14.34	12.32	11.19	10.91	11.67	11.58
Genel Endeks (aylık % değişim)	-0.04	1.96	0.26	0.25	1.94	2.77	4.02	0.86	-0.75	-0.23	0.43	-0.27	-0.12
Tarım	1.72	1.90	0.57	-0.36	2.29	2.72	-0.23	-2.02	-1.28	0.59	-0.41	-0.09	-1.07
Madencilik	-0.82	1.39	4.17	-2.28	1.67	2.47	5.13	4.30	0.87	-1.56	-2.94	-0.33	-5.71
İmalât Sanayii	-0.58	0.97	0.10	0.48	1.96	3.00	5.37	1.50	-0.69	-0.47	-0.07	-0.36	0.06
Gıda ürünl. ve içecek imalatı	0.01	0.30	0.11	-0.30	0.19	-1.44	0.35	0.91	0.07	1.16	0.69	0.23	1.54
Tütün ürünleri imalatı	1.06	9.68	1.33	0.00	0.00	-0.06	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Tekstil ürünleri imalatı	-2.08	0.69	1.25	-0.07	0.53	3.15	6.46	0.57	-0.90	1.81	0.40	1.10	-1.78
Giyim eşyası imalatı	-3.07	-1.67	-2.80	3.86	1.55	1.76	-0.14	-1.19	1.71	5.78	4.92	-3.12	-1.28
Kök köm., rafine edilmiş petrol ür.im.	-2.42	5.45	1.30	0.80	10.02	9.54	13.26	4.84	-6.17	-12.10	-7.13	-2.88	2.20
Kimyasal madde ürünleri imalatı	-2.54	-0.48	0.29	0.73	0.07	2.64	5.14	1.49	1.57	1.74	0.13	-1.08	-1.51
Plastik-kaçuk ürünleri imalatı	-0.52	-0.66	0.63	-0.21	0.43	1.85	6.53	1.47	1.00	0.80	1.00	0.00	0.26
Metalik olmayan diğer min.mad.imal.	0.55	0.11	0.22	0.31	0.92	1.14	2.23	1.25	0.60	1.11	0.75	0.83	0.22
Ana metal sanayi	1.24	0.10	-0.65	2.88	9.91	13.21	13.32	1.15	-4.66	-0.10	-1.07	-2.45	-1.58
Metal eşya sanayi, mak.teçh. hariç	-0.49	0.23	0.84	0.01	0.85	1.49	4.19	0.63	2.06	0.11	0.95	0.33	-0.23
B.y.s. Makina ve teçhizat imalatı	0.99	0.97	-0.28	0.24	0.22	1.44	4.33	1.15	0.72	0.44	0.47	0.51	0.55
B.y.s. Elektrikli makina cihazları imalatı	2.14	0.37	-0.36	0.79	2.21	6.36	6.56	-2.04	0.77	0.33	1.05	0.37	0.42
Radyo, TV haberleşme cihazları imal.	-0.05	-0.50	-1.18	-0.06	1.53	4.41	7.62	-0.96	-3.70	-0.38	0.20	-1.59	0.13
Taşıt araçları ve karoseri imalatı	0.10	-0.51	0.04	0.27	-0.10	2.69	4.85	-0.21	1.74	0.43	0.10	0.01	0.98
Elektrik, Gaz, Su	0.44	17.67	0.27	0.16	0.37	0.01	0.91	1.08	0.03	0.54	11.97	0.02	0.44

TÜSİAD KONJONKTÜR DEĞERLENDİRME

ÖNEMLİ EKONOMİK VE MALİ GÖSTERGELER (2005-2006)
ÖDEMELER DENGESİ

	2006													
	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	
CARI İŞLEMLER DENGESİ (aylık, milyon \$)														
Dış Ticaret Dengesi *	-2,626	-3,764	-2,210	-3,222	-3,099	-3,995	-3,910	-2,724	-1,865	-1,541	-1,723	-2,474	-3,152	
İthalat (CIF)	-2,851	-3,460	-2,389	-2,940	-3,273	-4,136	-4,309	-3,357	-3,390	-3,861	-3,283	-3,431	-3,071	
İhracat (FOB), Bavul ticareti hariç	9,673	11,683	8,140	9,797	11,586	11,577	12,388	12,173	11,544	11,977	12,129	11,276	12,711	
Hizmetler Dengesi	5,943	7,246	5,132	6,056	7,408	6,439	7,017	7,807	7,033	6,777	7,567	6,838	8,492	
Yatırım Geliri Dengesi	631	54	379	258	501	496	886	1,058	1,794	2,655	2,060	1,161	478	
Cari Transferler	-503	-513	-320	-631	-435	-426	-644	-540	-398	-588	-653	-372	-750	
	97	155	120	91	108	71	157	115	129	253	153	168	191	
ÖDEMELER DENGESİ (12 Aylık Küm., milyon \$)														
Cari İşlemler Dengesi	-22,301	-23,155	-23,900	-24,862	-25,505	-26,968	-28,574	-29,121	-29,866	-30,211	-31,574	-33,153	-33,679	
Dış Ticaret Dengesi *	-32,479	-32,926	-33,729	-34,733	-35,285	-36,860	-38,225	-38,564	-38,895	-38,962	-39,610	-40,680	-40,900	
İthalat (CIF)	115,565	116,774	117,694	119,167	120,557	122,539	125,115	127,341	129,289	130,994	132,757	133,943	136,981	
İhracat (FOB), Bavul ticareti hariç	72,771	73,476	73,611	74,015	74,831	75,142	76,182	77,950	79,220	80,444	81,197	81,263	83,812	
Hizmetler Dengesi	14,378	13,966	13,892	13,950	13,909	13,858	13,707	13,594	13,245	12,867	12,421	11,933	11,780	
Yatırım Geliri Dengesi	-5,615	-5,663	-5,562	-5,599	-5,669	-5,500	-5,540	-5,657	-5,682	-5,683	-5,972	-6,023	-6,270	
Cari Transferler	1,415	1,468	1,499	1,520	1,540	1,534	1,484	1,506	1,466	1,567	1,587	1,617	1,711	
Sermaye Hareketleri	17,245	20,861	21,423	24,329	24,761	25,245	27,018	29,309	29,368	32,538	33,150	35,564	35,904	
Doğrudan Yatırımlar	6,530	8,726	9,267	9,160	9,330	9,683	16,398	16,806	15,871	18,643	18,120	20,699	19,550	
Portföy Yatırımları	13,224	13,437	12,438	12,170	13,219	12,759	8,674	5,629	6,320	8,555	7,685	11,642	10,264	
Diğer Yatırımlar	13,006	16,545	17,423	25,300	23,892	25,641	24,203	22,192	19,229	20,015	21,558	13,396	12,032	
Merkez Bankası	-744	-803	-817	-839	-869	-899	-930	-967	-1,014	-1,096	-1,146	-1,169	-1,236	
Genel Hükümet	-2,280	-2,231	-2,180	-1,978	-1,987	-1,972	-1,901	-1,538	-1,510	-942	-928	-864	-743	
Bankalar	9,915	10,364	6,853	12,354	11,048	13,431	11,605	9,241	6,959	5,428	6,028	-2,337	-2,059	
Diğer Sektörler	13,059	14,568	18,915	22,091	21,835	21,213	22,068	21,918	21,199	21,243	21,729	22,147	20,434	
IMF Kredileri (net)	-6,944	-5,353	-5,348	-6,328	-6,135	-6,132	-6,639	-6,462	-6,405	-4,618	-4,125	-4,381	-4,364	
Rezerv Vartıklar**	-15,515	-17,847	-17,705	-22,301	-21,680	-22,838	-22,257	-15,318	-12,052	-14,675	-14,213	-10,173	-5,942	
Net Hata ve Noksan	4,978	2,228	2,477	533	744	1,723	1,556	-188	498	-2,327	-1,576	-2,411	-2,225	
DIŞ TİCARET (yıllık % değişim)														
İthalat (CIF)	12.9	11.5	12.7	17.7	13.6	20.6	26.3	22.4	20.3	16.6	17.0	11.8	31.4	
İhracat (FOB)	3.6	10.8	2.7	7.2	12.4	5.1	17.4	29.3	22.0	22.0	11.0	1.0	42.9	
Fiyat Endeksi (2003=100)														
İthalat	-0.6	-0.6	2.2	2.1	1.4	4.2	9.7	10.9	13.3	14.8	10.1	9.9	11.1	
İhracat	-0.9	-2.6	-0.6	-1.3	-1.4	1.0	4.5	4.8	5.8	5.9	2.0	3.6	5.8	
Miktar Endeksi (2003=100)														
İthalat	13.9	12.4	8.7	13.7	8.3	9.6	13.4	7.9	5.3	0.7	2.0	1.0	18.7	
İhracat	4.8	16.4	-2.9	3.5	7.3	-7.0	9.5	19.7	12.6	12.8	5.3	-3.7	35.4	

(*) FOB, bavul ticareti dahil
(**) Ekici ticareti artış göstermektedir.

TÜSİAD KONJONKTÜR DEĞERLENDİRME

ÖNEMLİ EKONOMİK VE MALİ GÖSTERGELER (2005-2006)
GENEL BÜTÇE

	2006												
	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
12 AYLIK KÜMÜLATİF (milyon YTL)													
Gelirler	146,710	149,168	152,125	153,699	155,965	158,554	161,958	165,580	167,082	168,043	168,136	168,928	167,373
Vergi Gelirleri	119,621	121,300	123,909	125,004	126,283	128,903	131,189	133,678	134,614	134,705	135,764	137,368	137,474
Diğer Gelirler	27,088	27,869	28,216	28,694	29,682	29,651	30,769	31,903	33,468	33,338	32,373	31,560	29,899
Harcamalar	156,316	156,550	161,789	162,525	165,156	165,730	166,562	169,231	171,695	173,249	174,769	176,239	172,880
Carı	46,650	47,484	48,207	49,056	49,939	50,647	51,515	52,654	53,214	53,530	54,259	54,727	55,429
Yatırım	8,546	8,840	9,164	9,163	9,055	9,036	8,948	8,912	9,146	9,136	9,354	9,420	9,976
Transferler	99,335	98,083	102,235	102,050	103,567	103,335	103,392	104,921	106,524	107,718	108,246	109,148	104,703
İç Borç Faiz Ödemeleri	6,181	7,537	12,525	14,368	17,723	21,327	23,209	26,585	31,005	33,356	35,701	37,509	38,641
Faiz Dışı Bütçe Dengesi	36,073	35,350	36,969	36,192	35,701	38,160	40,547	43,394	42,842	42,866	41,060	41,005	40,438
Bütçe Dengesi	-9,606	-7,381	-9,664	-8,826	-9,190	-7,176	-4,604	-3,650	-4,613	-5,206	-6,632	-7,310	-5,507
Bütçe Emanetleri ve Avanslar	..	-1,321	-2,544	-2,465	-1,921	-1,827	-889	827	-624	-628	-698	-1,058	..
Nakit Dengesi	..	645	-3,268	4,225	-6,596	-2,342	245	42	-1,514	-3,861	-6,389	-2,782	..
Finansman	..	-645	3,268	4,225	6,596	2,342	-245	-42	1,514	3,861	6,389	2,782	..
Dış Borçlanma (net)	..	1,498	-549	115	-1,336	-3,555	-3,239	-2,876	-1,808	-966	-1,133	-3,013	..
İç Borçlanma (net)	..	-856	2,390	1,432	2,177	628	-2,462	727	3,535	1,847	3,021	4,601	..
Kısa Vadeli Borçlanma (net)	..	-1,782	-1,539	-1,995	-5,184	-6,997	-6,958	-5,472	-3,579	-2,051	-6,583	-6,583	..
Diğer	..	-1,287	1,427	2,678	5,755	5,268	5,456	2,106	-214	2,980	4,501	1,194	..
12 AYLIK KÜMÜLATİF (milyon \$)													
Gelirler	109,284	111,284	113,458	114,512	116,354	117,693	118,571	119,754	119,846	119,702	119,036	118,792	117,092
Vergi Gelirleri	89,162	90,540	92,458	93,168	94,249	95,727	96,180	96,811	95,917	95,972	96,108	96,633	96,236
Diğer Gelirler	20,122	20,745	21,000	21,344	22,105	21,965	22,391	22,943	23,929	23,730	22,928	22,159	20,856
Harcamalar	116,524	116,850	120,751	121,151	123,303	123,296	122,459	122,728	123,534	123,663	123,902	124,354	121,157
Carı	34,761	35,432	35,961	36,558	37,272	37,654	37,793	38,116	38,276	38,192	38,432	38,546	38,775
Yatırım	6,356	6,578	6,823	6,818	6,745	6,713	6,578	6,454	6,569	6,515	6,623	6,635	6,914
Transferler	74,076	73,237	76,335	76,088	77,344	76,907	76,091	76,152	76,647	76,888	76,754	77,061	73,492
İç Borç Faiz Ödemeleri	4,619	5,643	9,416	10,801	13,328	15,839	16,973	18,990	21,977	23,539	25,124	26,324	27,118
Faiz Dışı Bütçe Dengesi	26,808	26,329	27,539	26,929	26,584	28,108	29,375	31,110	30,357	30,297	28,916	28,521	28,178
Bütçe Dengesi	-7,239	-5,566	-7,292	-6,639	-6,949	-5,603	-3,888	-2,974	-3,688	-3,962	-4,866	-5,561	-4,065
Bütçe Emanetleri ve Avanslar	..	-995	-1,922	-1,863	-1,454	-1,388	-800	310	-683	-686	-733	-982	..
Nakit Dengesi	..	486	-2,480	3,198	4,982	-1,996	-373	-504	-1,569	-3,161	-4,877	-2,390	..
Finansman	..	-1,443	1,523	2,242	4,025	1,040	-583	-453	613	2,205	3,920	1,433	..
Dış Borçlanma (net)	..	1,129	-422	77	-1,014	-2,572	-2,373	-2,139	-1,407	-836	-950	-2,246	..
İç Borçlanma (net)	..	-645	1,815	1,095	1,655	568	-1,371	691	2,613	1,468	2,265	3,354	..
Kısa Vadeli Borçlanma (net)	..	-1,344	-1,159	-1,502	-3,900	-5,173	-5,148	-4,187	-2,892	-1,855	-4,930	-4,930	..
Diğer	..	-970	1,087	2,027	4,341	4,000	4,118	1,952	363	2,529	3,561	1,281	..
KAMU BORÇ STOKU (GSMH'ye oran, %)													
Toplam Kamu Brüt Borç Stoku	71.5	70.2	70.2	66.6
Toplam Kamu Net Borç Stoku	55.2	53.5	50.8	48.7
Net Dış Borç Stoku	8.5	6.4	7.1	6.4
Net İç Borç Stoku	46.7	47.1	43.7	42.4

(..) Yayımlanmamış veri

ÖNEMLİ EKONOMİK VE MALİ GÖSTERGELER (2005-2006)
PARASAL GELİŞMELER

	2006												
	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
PARA ARZLARI (yıllık % değişim)													
Dolaşımdaki Para	46.8	45.7	40.5	34.5	36.4	43.4	38.6	33.1	32.0	27.1	21.6	20.4	35.0
Vadesiz Mevduat	37.9	38.5	26.9	31.1	22.8	42.0	37.5	17.3	18.3	15.5	6.9	10.1	-2.8
M1	41.7	41.9	33.1	32.7	29.1	42.7	38.0	24.8	24.9	20.9	14.2	15.2	13.7
Vadeli Mevduat	39.5	41.6	44.3	45.1	43.5	44.2	43.9	33.9	30.6	29.7	27.0	26.2	23.6
M2	40.1	41.7	41.4	41.8	39.6	43.8	42.4	31.5	29.1	27.3	23.6	23.4	20.9
Döviz Tevdiat Hesabı (TL)	0.5	6.8	11.8	9.0	4.9	25.1	32.1	21.8	20.6	21.4	27.2	33.8	32.7
M2Y	23.8	27.4	29.7	29.1	26.3	36.7	38.6	28.0	26.1	25.2	24.9	26.9	24.8
Repo	-2.8	9.7	24.9	25.5	53.2	54.1	55.8	101.4	111.4	54.9	80.5	94.2	68.5
M2YR	23.6	27.3	29.7	29.0	26.5	36.9	38.8	28.6	26.7	25.4	25.2	27.4	25.1
Resmi Mevduat	62.7	70.0	34.3	54.0	27.6	23.5	59.2	18.4	-2.9	22.9	45.7	7.4	-3.0
Merkez Bankası Diğer Mevduat	7.2	17.6	89.8	433.7	-25.0	-68.8	581.8	65.2	25.5	-38.5	-54.1	-47.3	83.5
M3Y	25.0	28.7	30.5	30.9	25.6	35.2	40.6	28.3	24.8	24.2	24.4	24.9	23.9
M2Y (milyar YTL)	229.6	229.5	234.3	241.0	243.5	265.9	269.6	261.7	265.9	269.9	273.4	280.1	286.5
M2Y'nin Bileşimi (%)													
Dolaşımdaki Para	8.0	8.1	7.8	7.9	8.3	8.1	8.1	8.3	8.4	8.2	8.5	7.7	8.6
Vadesiz Mevduat	10.2	8.7	8.5	8.9	8.7	8.5	8.9	8.1	8.2	8.4	7.5	7.4	8.0
Vadeli Mevduat	48.5	49.0	49.8	50.5	51.1	48.8	48.7	49.5	49.1	48.9	49.1	49.4	48.0
Döviz Tevdiat Hesabı	33.3	34.2	34.0	32.7	31.9	34.6	34.4	34.1	34.3	34.6	34.9	35.5	35.4
Toplam	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
KREDİ HACMİ (yıllık % değişim)	47.7	47.7	47.0	52.3	47.0	54.5	59.7	51.4	46.6	47.3	46.9	44.8	..
Mevduat Bankası Kredileri	52.3	52.8	51.7	56.8	50.9	57.9	62.8	54.2	48.7	49.1	48.9	46.6	..
Özel	70.1	73.1	71.8	79.6	72.0	70.8	73.9	68.5	60.8	56.8	57.2	50.9	..
Kamu	50.8	44.0	38.7	42.4	38.9	46.0	50.3	47.9	48.3	46.2	49.6	50.5	..
Kalkınma ve Yatırım Bankası Kredileri	13.2	7.9	9.4	12.3	12.1	18.9	20.7	19.3	15.7	19.2	15.5	17.1	..
FAİZ ORANLARI													
İnterbank	13.6	13.5	13.5	13.5	13.5	13.3	15.1	17.3	17.5	17.5	17.5
3 Aylık Mevduat Faizi	20.4	20.0	19.5	19.3	18.3	18.2	21.7	23.8	23.8	23.8	23.9	23.9	23.6
12 Aylık Mevduat Faizi	20.4	19.5	19.2	19.1	18.0	17.8	21.7	23.6	23.7	23.7	23.8	23.7	23.7
MB REZERVLERİ (milyar \$)	50.5	53.2	56.5	58.3	59.8	59.6	56.7	57.0	58.0	58.5	55.8	58.5	60.85
(..) <i>Yayınlanmamış veri</i>													

TÜSİAD KONJONKTÜR DEĞERLENDİRME

GAYRİ SAFİ YURTIÇİ HASILA (1987 fiyadlarıyla)

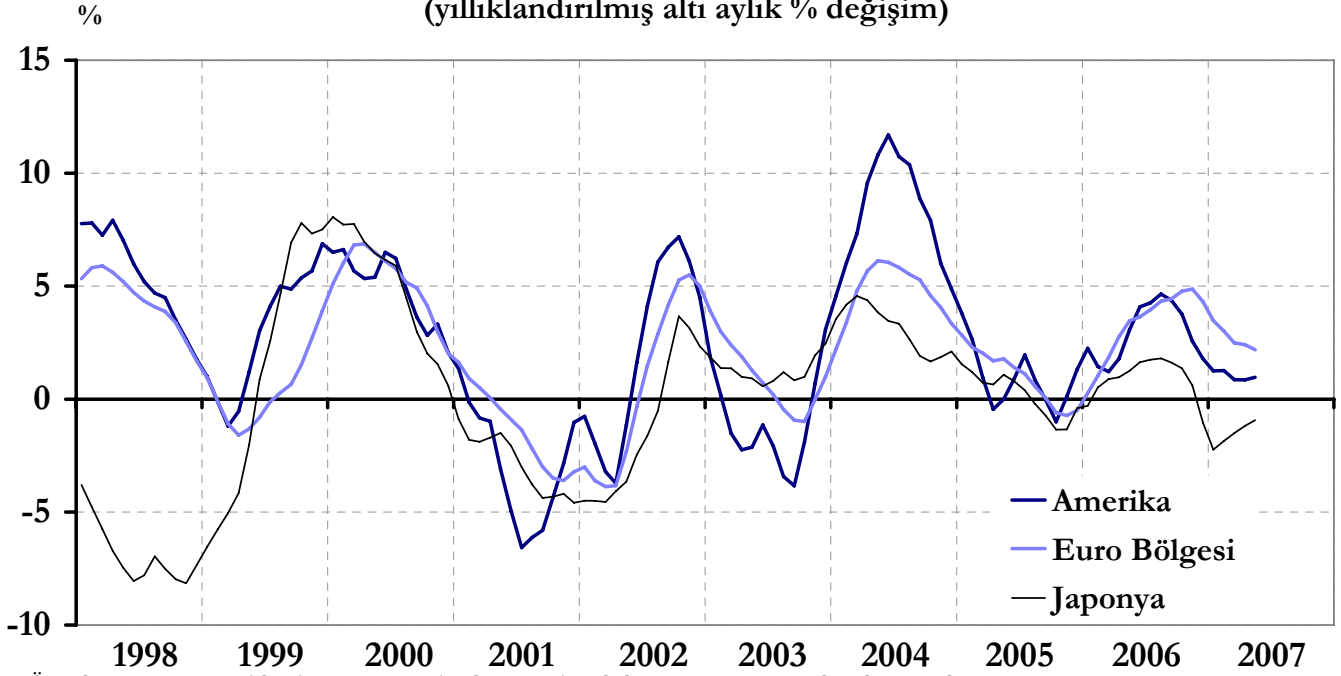
Harcama Gruplarına Göre	Sektörler İtibarıyla												
	Yıllık % Artış		% Pay	Dönemler İtibarıyla		Yıllık % Artış		% Pay	Dönemler İtibarıyla		Yıllık % Artış		
	2004	2005	2005	2005-4	2006-1	2006-2	2006-3	2005	2005	2005-4	2006-1	2006-2	2006-3
Özel Nihai Tüketim Harc.	10.1	8.8	64.9	16.7	8.6	10.4	1.3	2.0	5.6	-0.1	5.4	-1.6	-2.0
Gıda- içki	2.8	8.2	21.7	8.7	7.5	5.6	-1.1	1.3	6.4	0.6	4.7	-2.7	-2.4
Dayanıklı Tüketim Malları	29.7	15.0	14.1	31.3	13.4	16.5	-8.9	15.1	-7.4	0.5	8.0	8.5	11.8
Yarı Dayanıklı Tüketim Malları	18.8	12.9	10.5	39.6	12.7	22.4	20.9	7.7	2.6	0.3	6.7	8.3	10.7
Enerji-Ulaştırma-Haberleşme	0.3	-0.1	7.4	2.3	2.4	5.5	2.2	9.4	6.5	10.1	4.5	10.8	6.4
Hizmetler	9.3	7.8	6.7	11.3	5.2	6.3	2.7	2.6	12.8	1.1	18.2	4.1	9.5
Konut Sahipliği	1.8	1.5	4.6	1.9	2.0	2.1	2.2	10.1	6.1	24.8	4.0	11.0	5.9
Devletin Nihai Tüketim Harc.	0.5	2.4	6.8	0.0	8.1	18.0	15.4	6.1	7.5	3.3	8.4	9.9	9.5
Maaş-Ücret	1.2	0.8	3.5	1.2	1.6	2.2	1.9	4.6	21.5	4.2	14.8	14.7	20.0
Mal ve Hizmet Alımı	-0.2	4.3	3.2	-0.6	23.1	41.2	32.3	12.8	7.4	23.9	7.0	7.5	3.7
Gayri Safi Sabit Sermaye Oluş.	32.4	24.0	27.6	33.0	30.7	11.5	9.4	13.2	8.1	20.6	7.5	8.5	3.3
Kamu Sektörü	-4.7	25.9	5.3	17.1	34.5	-11.4	-5.6	10.4	3.1	3.3	4.0	2.8	1.1
Makine Teçhizat	14.8	51.6	1.8	47.3	-8.0	-22.5	-32.2	6.8	8.8	13.5	15.2	3.3	5.2
Bina İnşaatı	-24.4	16.1	1.0	1.0	-19.1	-6.4	15.6	1.1	-0.2	1.6	-1.2	1.0	-0.5
Bina Dışı İnşaat	-3.2	16.1	2.5	7.5	85.5	-6.5	2.8	1.8	1.5	4.2	1.9	2.0	2.1
Özel Sektör	45.5	23.6	22.4	41.6	30.4	15.4	13.0	8.0	7.4	2.2	9.4	4.9	4.8
Makine Teçhizat	60.3	21.4	16.2	43.5	32.7	11.5	4.8	8.2	7.3	88.9	9.3	5.8	7.6
Bina İnşaatı	15.3	29.9	6.1	35.9	23.8	27.7	28.7	1.2	0.8	3.6	1.2	1.6	2.2
Stok Değişimleri	14.7	-30.3	5.3	-89.3	-43.8	3.3	-295.7	0.2	-0.2	0.3	0.4	1.0	1.1
Mal ve Hizmet İhracatı	12.5	8.5	45.0	10.9	3.5	3.4	5.7	7.8	7.0	92.8	9.0	5.6	7.3
Mal ve Hizmet İthalatı	24.7	11.5	49.6	15.3	8.2	9.5	1.7	26.2	12.2	7.2	16.2	15.4	13.4
G.S.Y.İ.H	9.0	7.4	100.0	9.5	6.5	7.8	3.4	9.9	7.6	100.0	10.2	6.4	8.8

TÜSİAD KONJONKTÜR DEĞERLENDİRME

İŞGÜCÜ PİYASASI (2005-2006)

	2006												
	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim
TEMEL GÖSTERGELER													
TÜRKİYE TOPLAMI													
Nüfus (15 yaş üstü, bin)	51,050	51,146	51,202	51,281	51,371	51,408	51,542	51,561	51,647	51,701	51,770	51,851	51,922
İşgücü (bin)	24,683	24,539	24,034	23,633	23,400	23,883	24,608	25,075	25,445	25,508	25,622	25,444	25,148
İstihdam (bin)	22,197	21,928	21,332	20,834	20,604	21,272	22,172	22,860	23,200	23,257	23,279	23,128	22,805
İşsizlik (bin)	2,487	2,611	2,702	2,799	2,796	2,611	2,436	2,215	2,245	2,251	2,343	2,316	2,344
İşgücüne katılma oranı (%)	48.4	48.0	46.9	46.1	45.5	46.5	47.7	48.6	49.3	49.3	49.5	49.1	48.4
İşsizlik Oranı (%)	10.1	10.6	11.2	11.8	11.9	10.9	9.9	8.8	8.8	8.8	9.1	9.1	9.3
TARIM DIŞI													
İşgücü (bin)	18,394	18,549	18,482	18,367	18,119	18,227	18,407	18,499	18,554	18,576	18,716	18,824	18,951
İstihdam (bin)	15,984	16,008	15,839	15,630	15,437	15,730	16,106	16,372	16,420	16,403	16,470	16,565	16,696
İşsizlik (bin)	2,410	2,541	2,643	2,737	2,682	2,497	2,301	2,127	2,134	2,173	2,246	2,259	2,255
İşsizlik Oranı (%)	13.1	13.7	14.3	14.9	14.8	13.7	12.5	11.5	11.5	11.7	12.0	12.0	11.9
TOPLAM İSTİHDAM (bin)													
TARIM	6,213	5,920	5,493	5,204	5,167	5,541	6,065	6,488	6,779	6,854	6,809	6,563	6,109
Ücretli ve Yevmiyeli	594	525	407	300	276	342	463	569	657	678	652	632	635
Kendi hesabına ve İşveren	2,821	2,835	2,816	2,780	2,774	2,814	2,858	2,868	2,894	2,890	2,861	2,836	2,722
Ücretsiz aile-işçisi	2,798	2,560	2,271	2,124	2,116	2,385	2,744	3,051	3,228	3,285	3,297	3,094	2,752
TARIM DIŞI	15,984	16,008	15,839	15,630	15,437	15,730	16,106	16,372	16,420	16,403	16,470	16,565	16,696
Ücretli ve Yevmiyeli	11,787	11,849	11,760	11,571	11,427	11,665	12,009	12,208	12,226	12,227	12,255	12,367	12,430
Kendi hesabına ve İşveren	3,684	3,668	3,588	3,578	3,541	3,582	3,611	3,656	3,686	3,649	3,674	3,651	3,712
Ücretsiz aile-işçisi	513	491	490	480	469	484	487	508	507	526	541	548	554
EKONOMİK FALİYETE GÖRE İSTİHDAM (bin)													
Tarım	6,213	5,920	5,493	5,204	5,167	5,541	6,065	6,488	6,779	6,854	6,809	6,563	6,109
Sanayi	4,399	4,460	4,420	4,313	4,209	4,222	4,284	4,277	4,363	4,413	4,531	4,529	4,586
İnşaat	1,236	1,201	1,080	977	971	1,053	1,211	1,336	1,414	1,406	1,382	1,403	1,420
Hizmetler	10,348	10,347	10,339	10,341	10,258	10,456	10,611	10,759	10,643	10,584	10,557	10,634	10,689

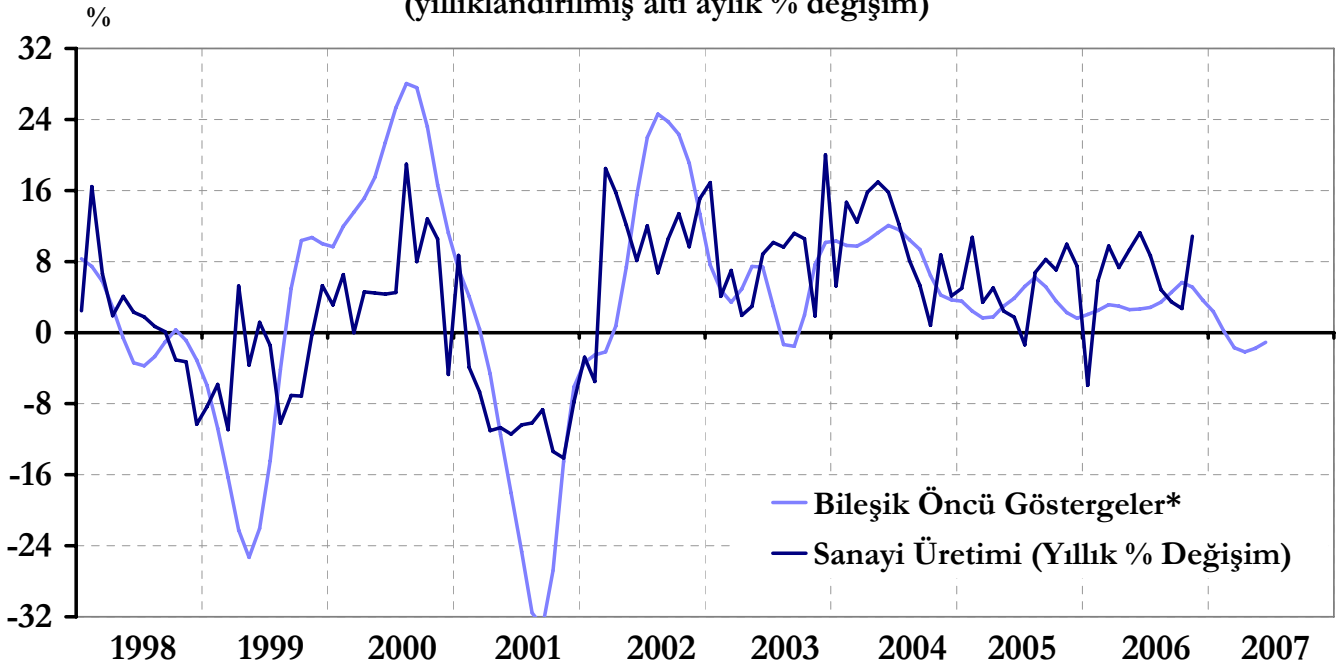
Bileşik Öncü Göstergeler
(yıllıklandırılmış altı aylık % değişim)

* Öncüleme süresinin yaklaşık 6 ay civarında olması nedeniyle bu göstergeye ait veriler altı ay ötelenmiştir.

Kaynak: OECD

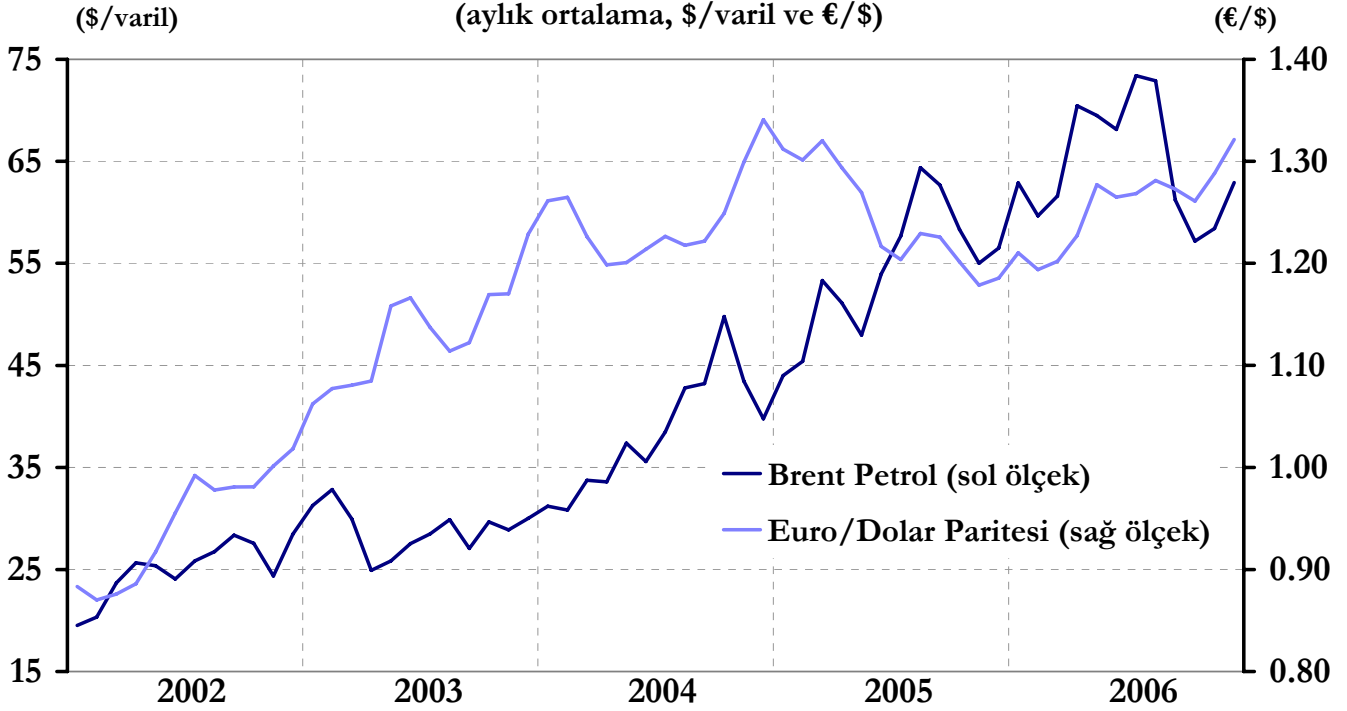
TCMB-Bileşik Öncü Göstergeler
(yıllıklandırılmış altı aylık % değişim)

* Öncüleme süresinin yaklaşık 6 ay civarında olması nedeniyle bu göstergeye ait veriler altı ay ötelenmiştir.

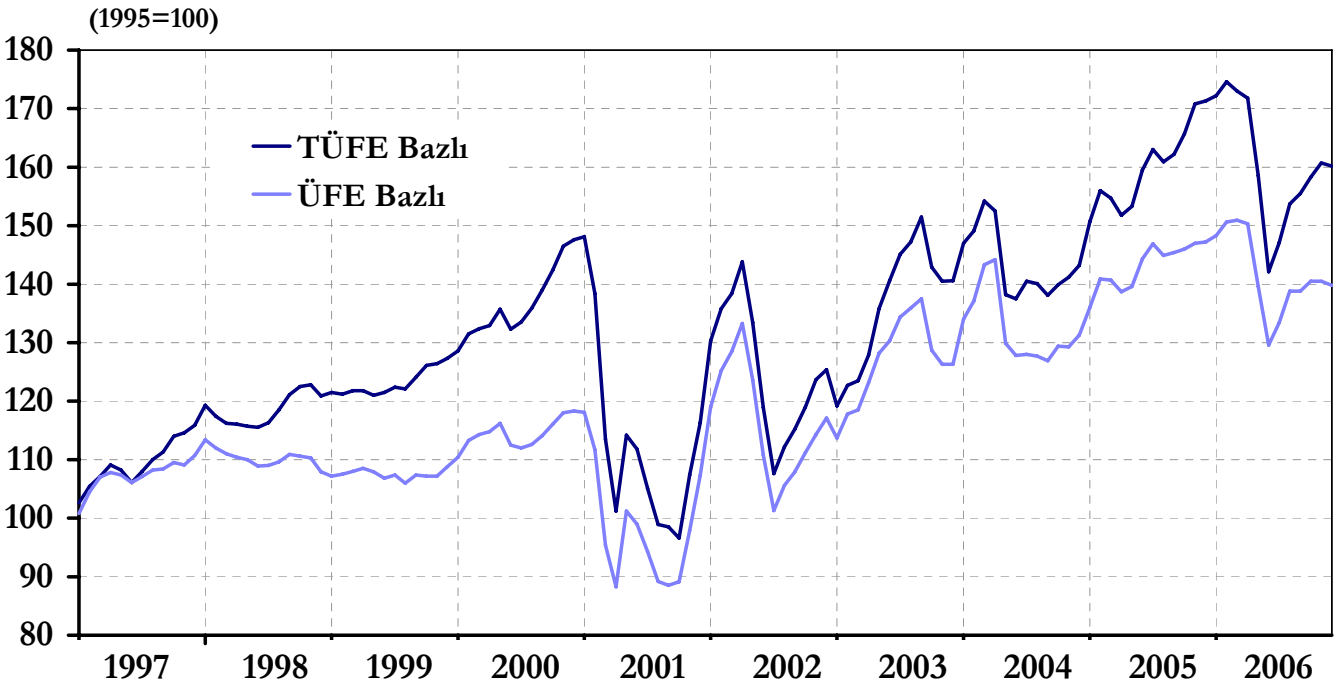
Kaynak: TCMB

Petrol Fiyatları ve Parite
(aylık ortalama, \$/varil ve €/)\$

Kaynak: Reuters, Avrupa Merkez Bankası

Reel Efektif Döviz Kurları*

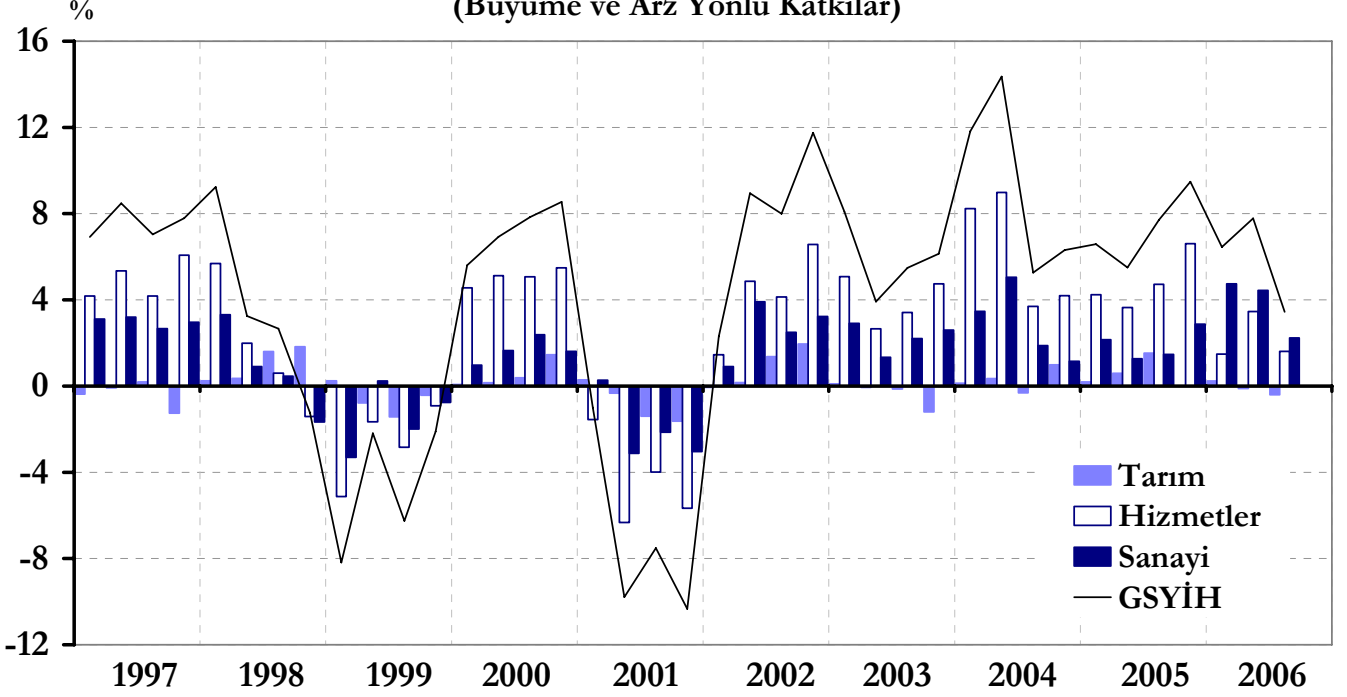

* Endeksteeki artış YTL'nin reel olarak değerlendirildiğini göstermektedir.

Kaynak: TCMB

GSYİH

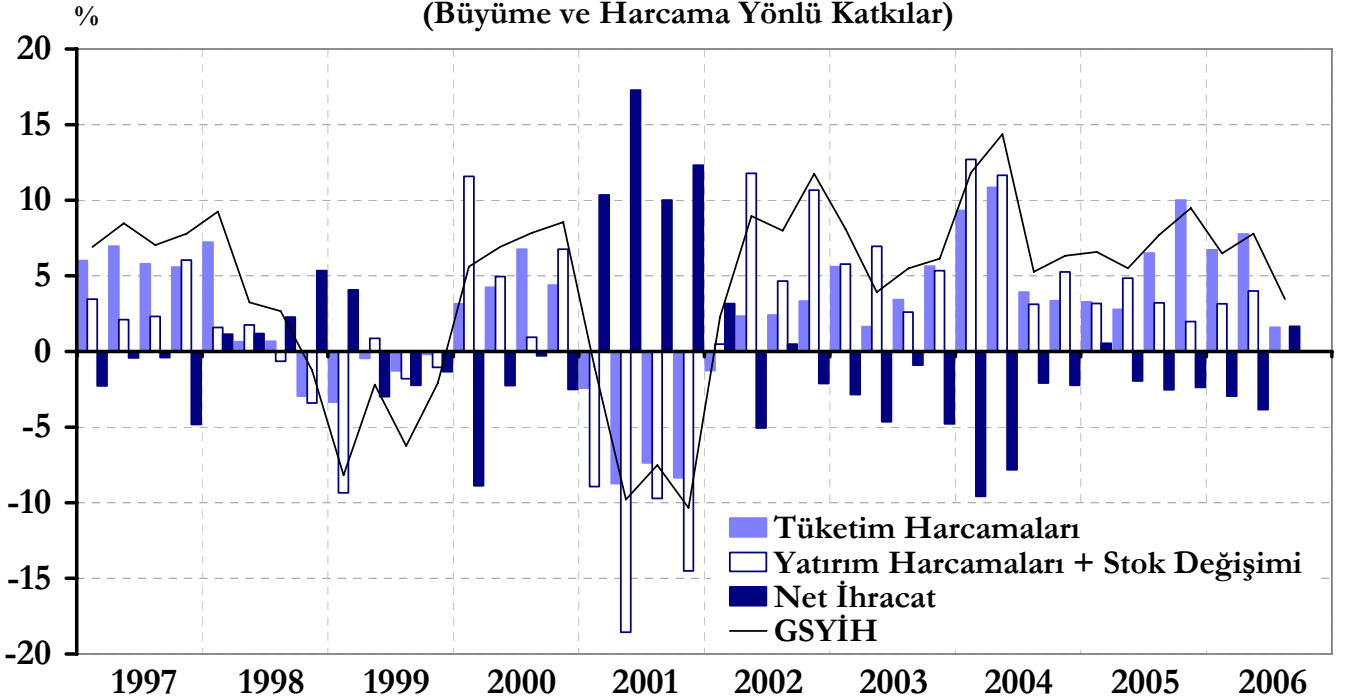
(Büyüme ve Arz Yönlü Katkılar)

Kaynak: TÜİK

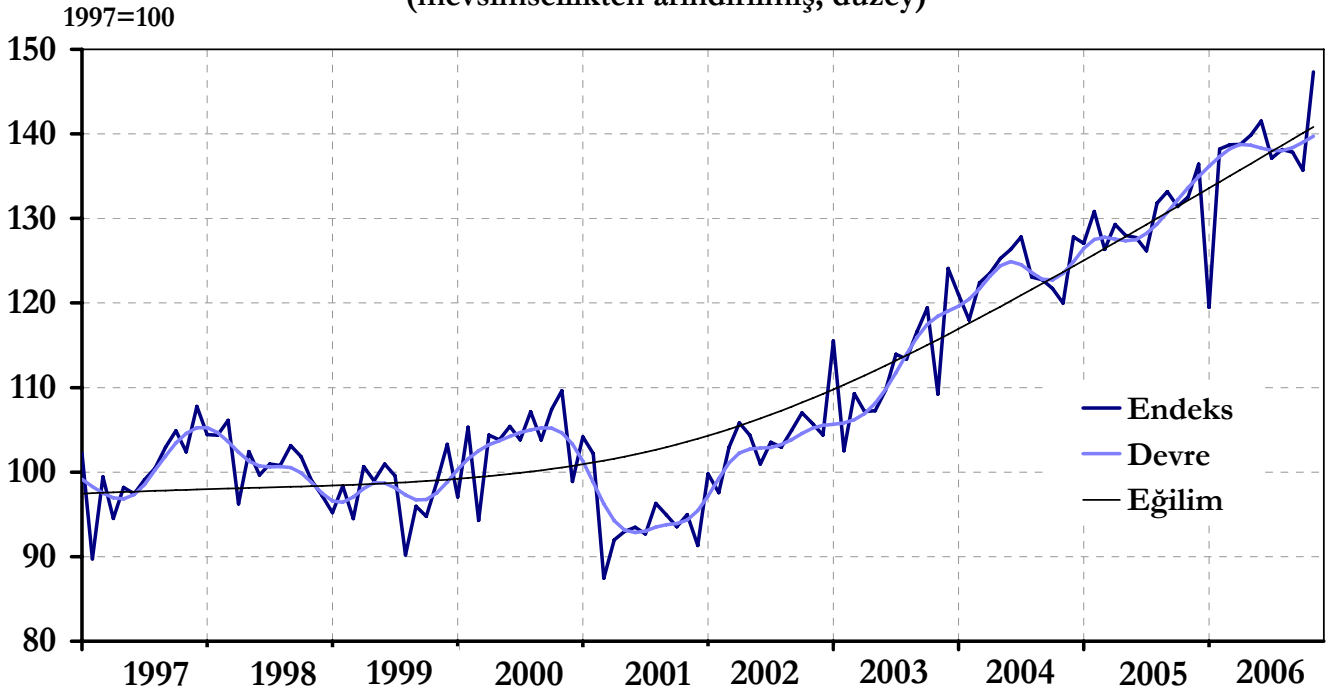
GSYİH

(Büyüme ve Harcama Yönlü Katkılar)

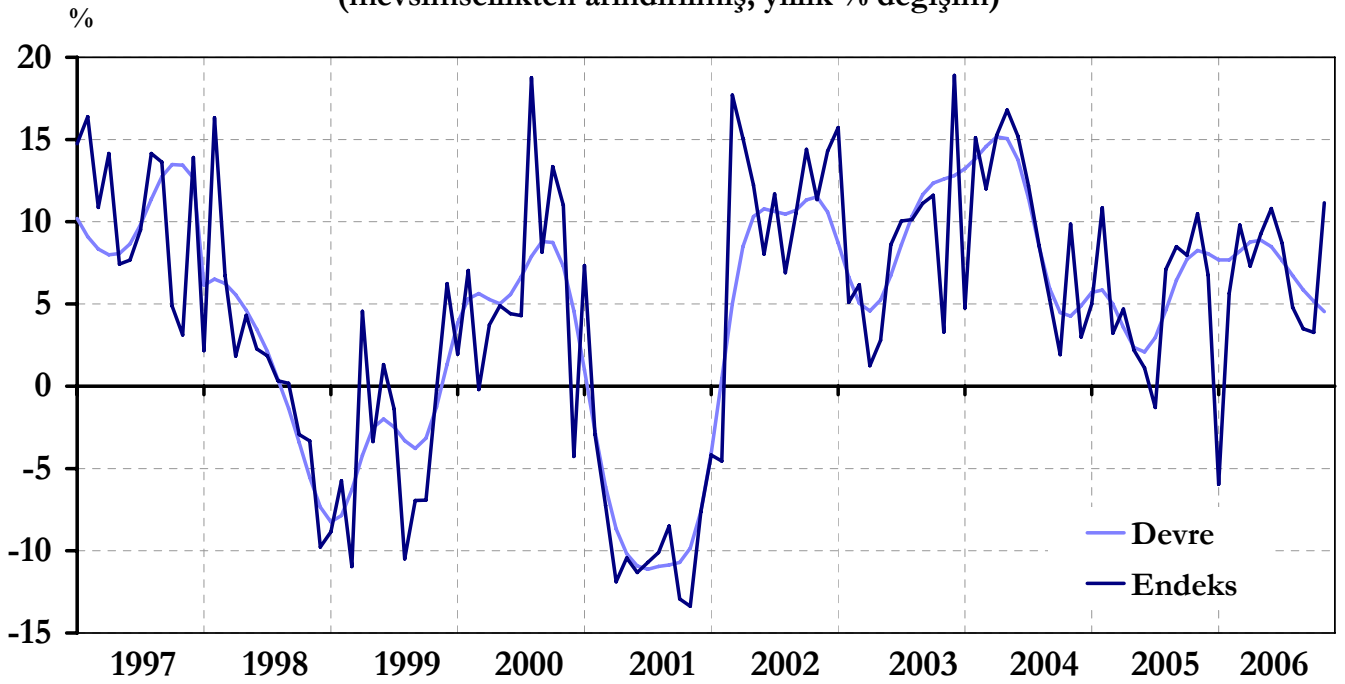
Kaynak: TÜİK

Sanayi Üretim Endeksi
(mevsimsellikten arındırılmış, düzey)

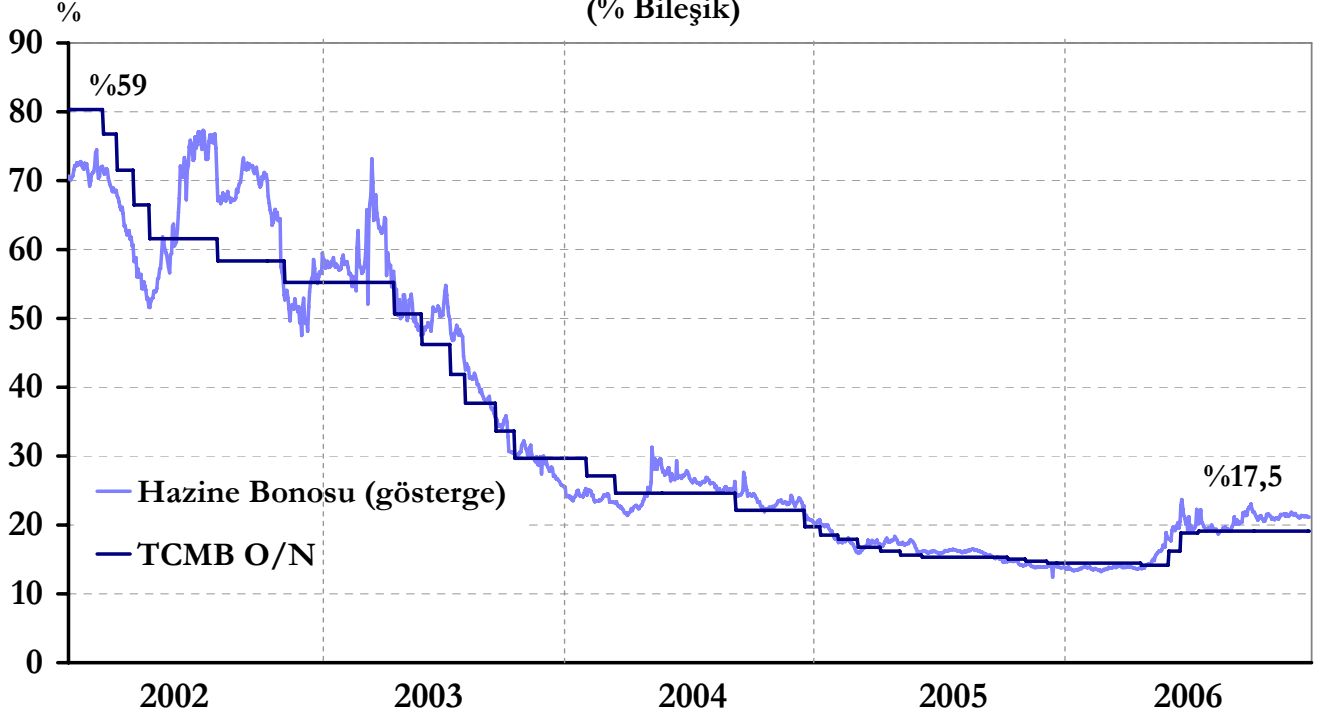
Kaynak: TÜİK, TÜSİAD Ekonomik Araştırmalar Bölümü

Sanayi Üretim Endeksi
(mevsimsellikten arındırılmış, yıllık % değişim)

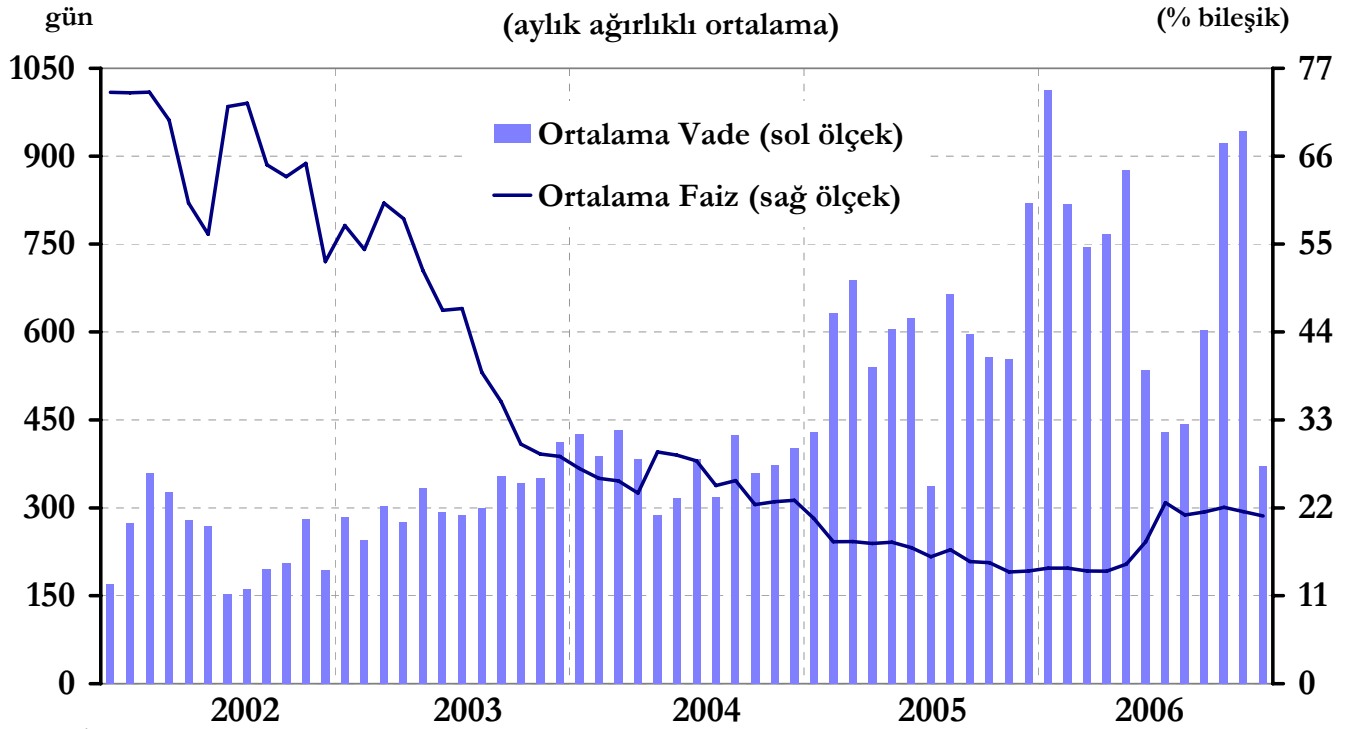
Kaynak: TÜİK, TÜSİAD Ekonomik Araştırmalar Bölümü

Faiz Oranları (% Bileşik)

Kaynak: Hazine, TCMB

Hazine İhaleleri (aylık ağırlıklı ortalama)

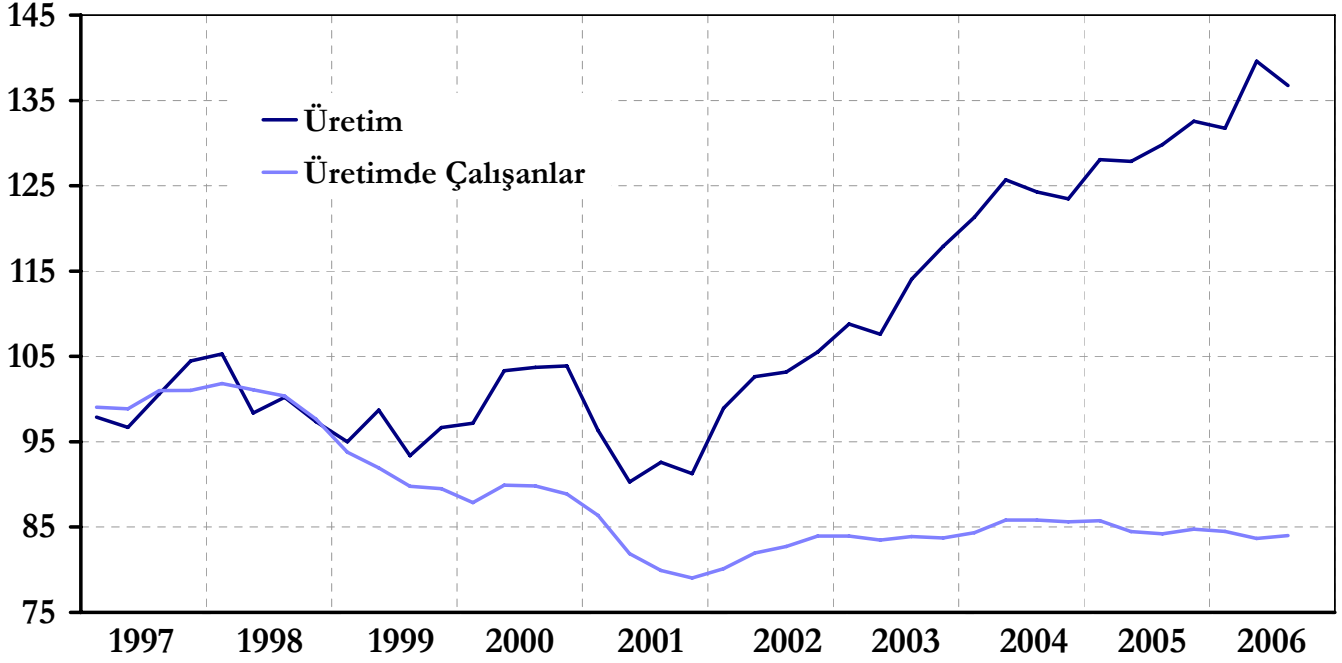

Kaynak: Hazine

İmalât Sanayii

(mevsimsellikten arındırılmış)

1997=100

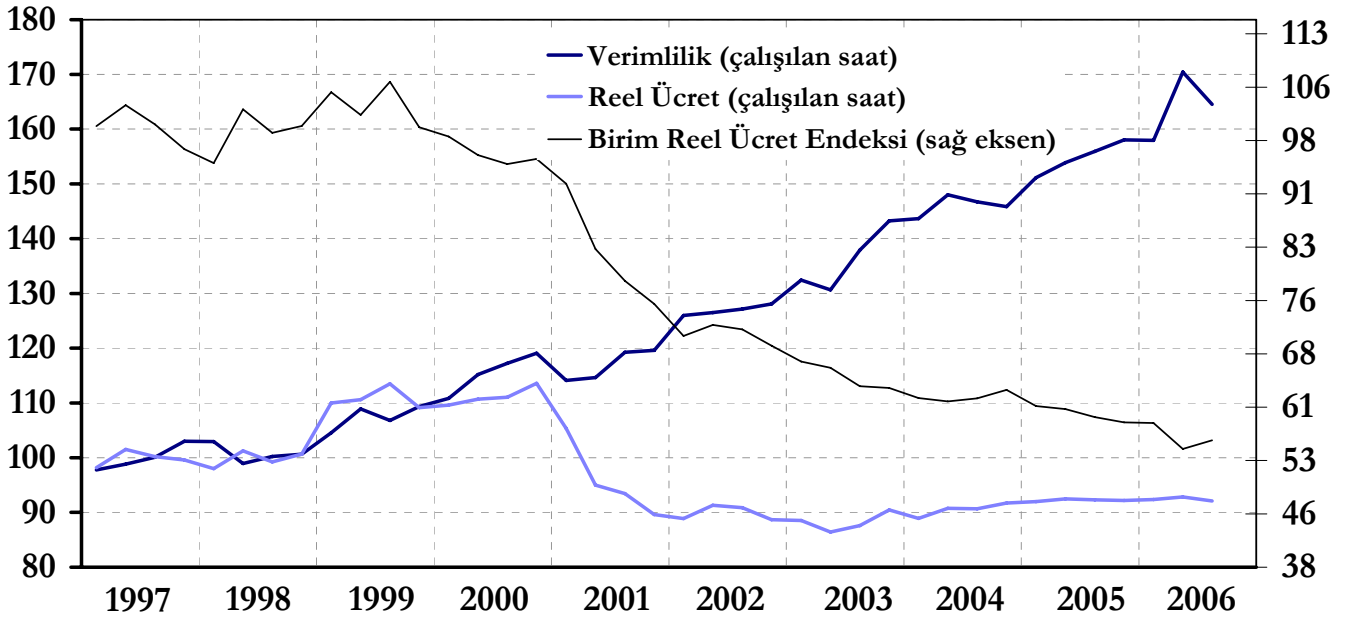

Kaynak: TÜİK

İmalât Sanayii

(mevsimsellikten arındırılmış)

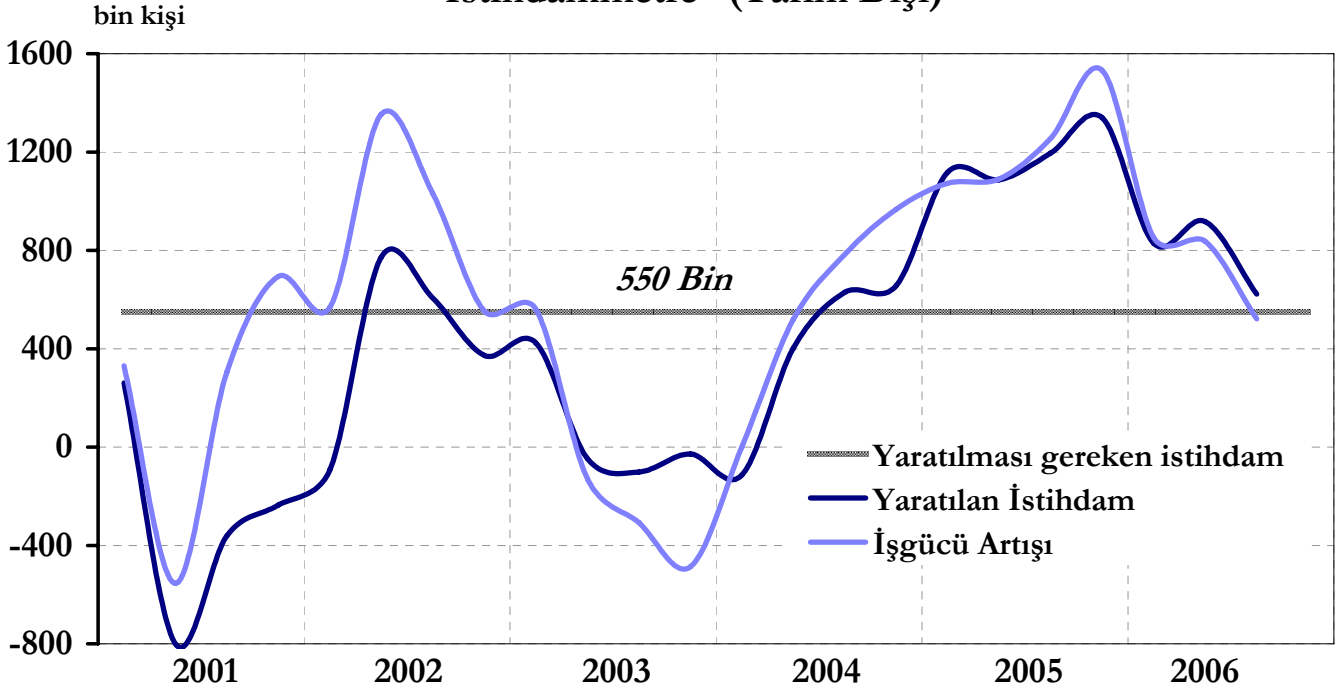
1997=100

Birim reel ücret endeksi, çalışılan saat başına reel ücret endeksi ile çalışılan saat endeksinin çarpımının üretim endeksinde bölünmüştür.

Kaynak: TÜİK, TCMB

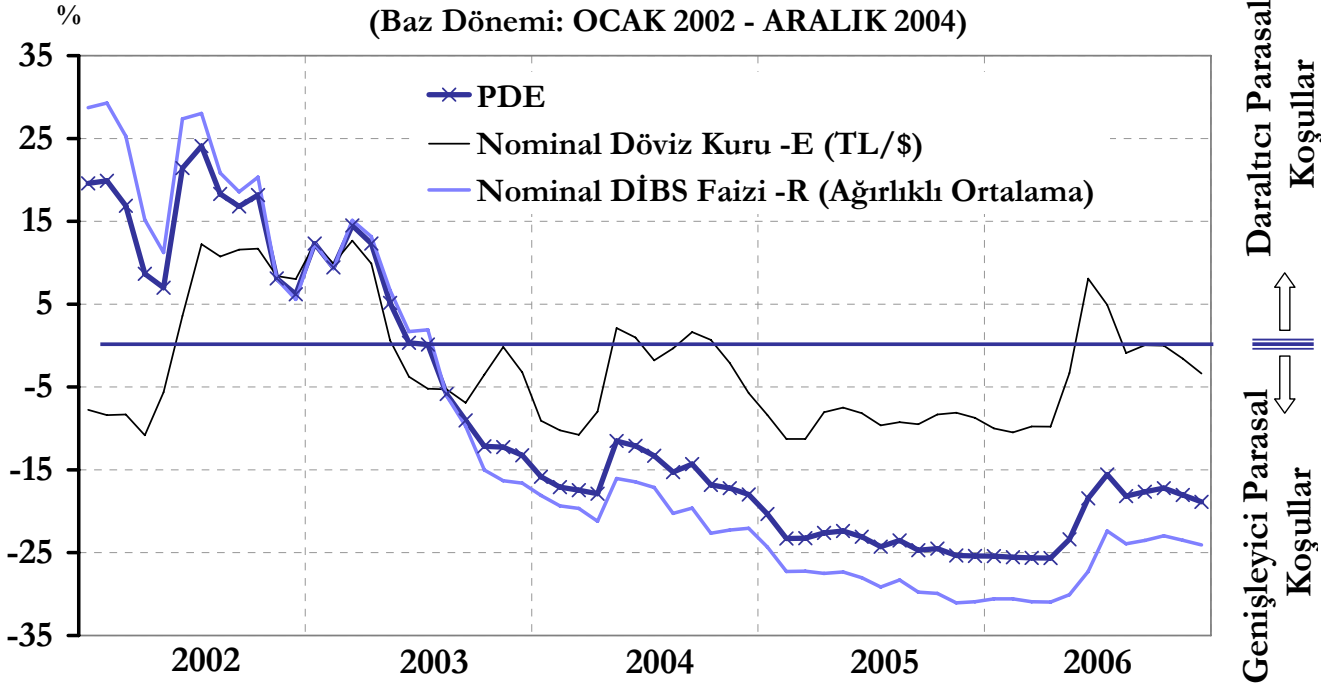
İstihdammetre* (Tarım Dışı)

* Yıllıklandırılmış 3 aylık değişim (Bin Kişi)

Kaynak: TÜİK, TÜSİAD Ekonomik Araştırmalar Bölümü

Parasal Durum Endeksi*
(Baz Dönemi: OCAK 2002 - ARALIK 2004)

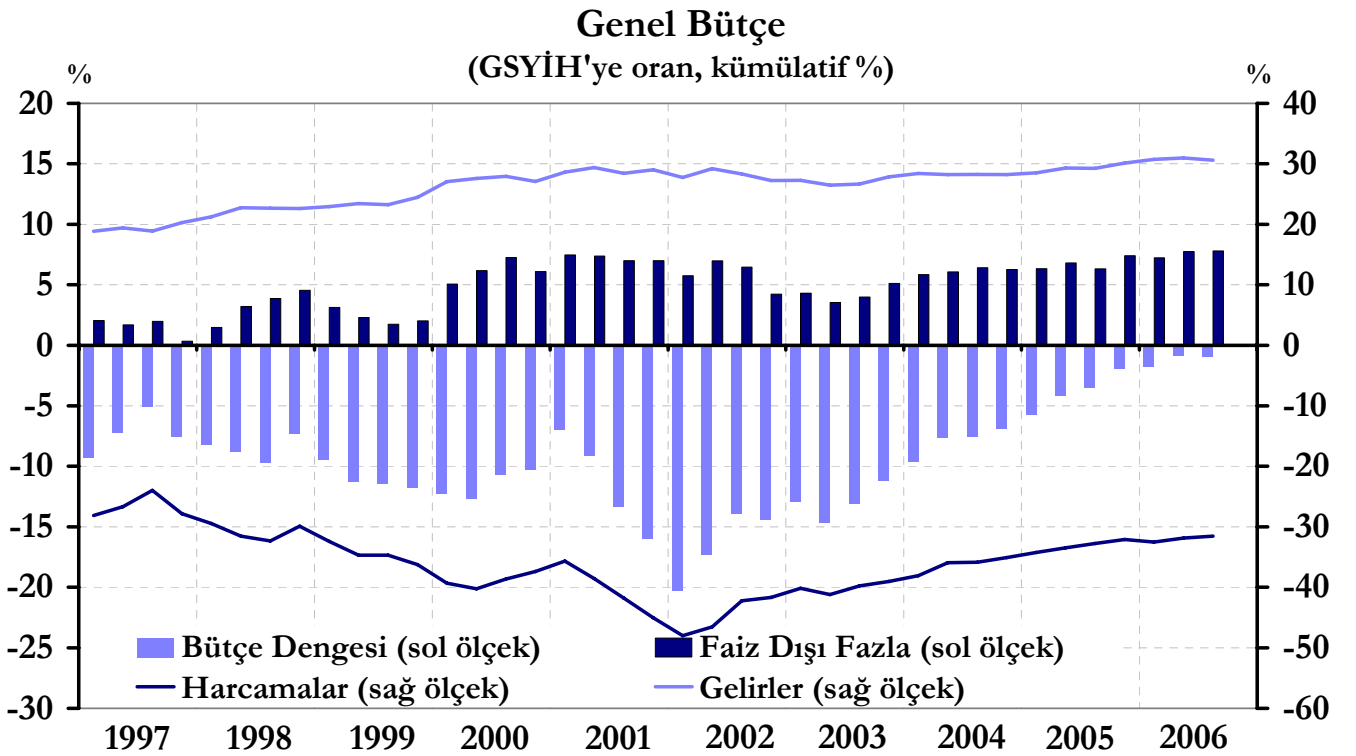
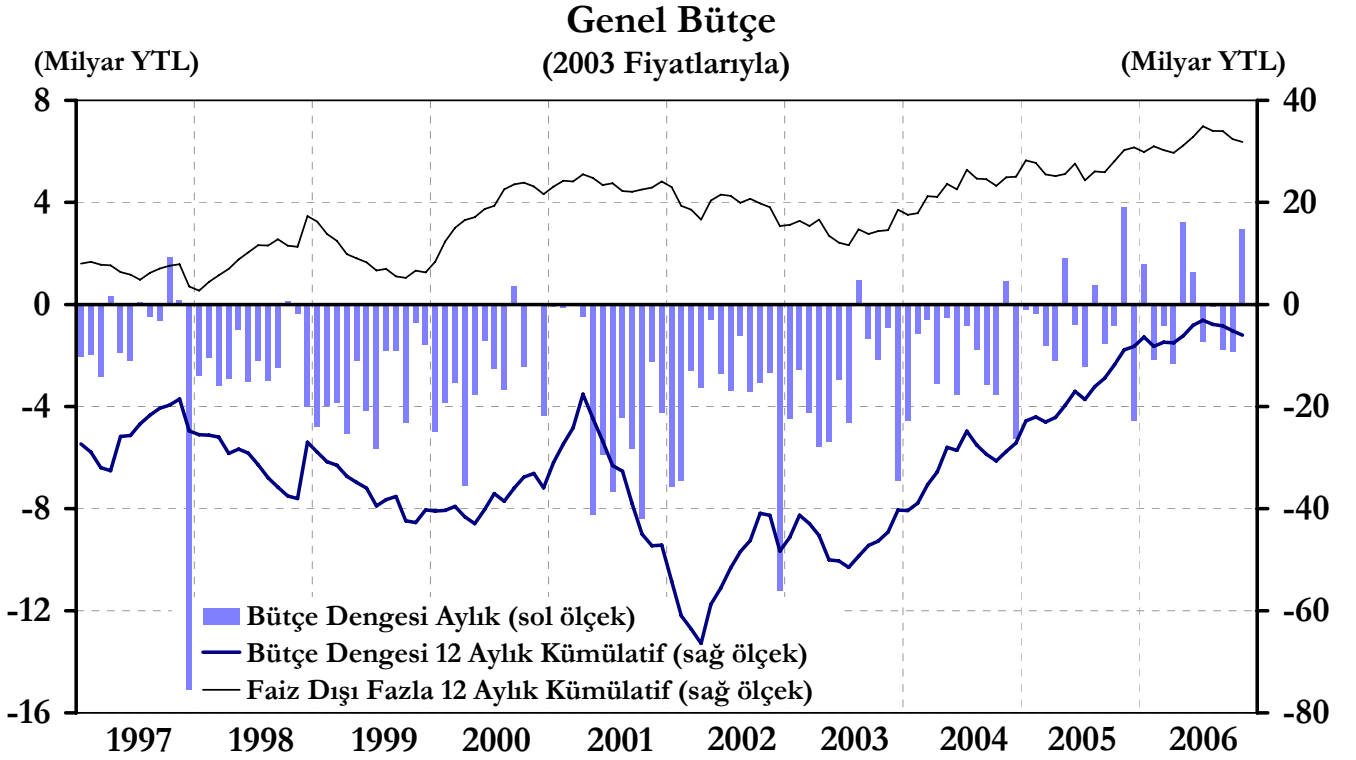

Sıfır eksenini, baz dönemine ait ortalama döviz kuru ve DİBS faizini temsil etmektedir.

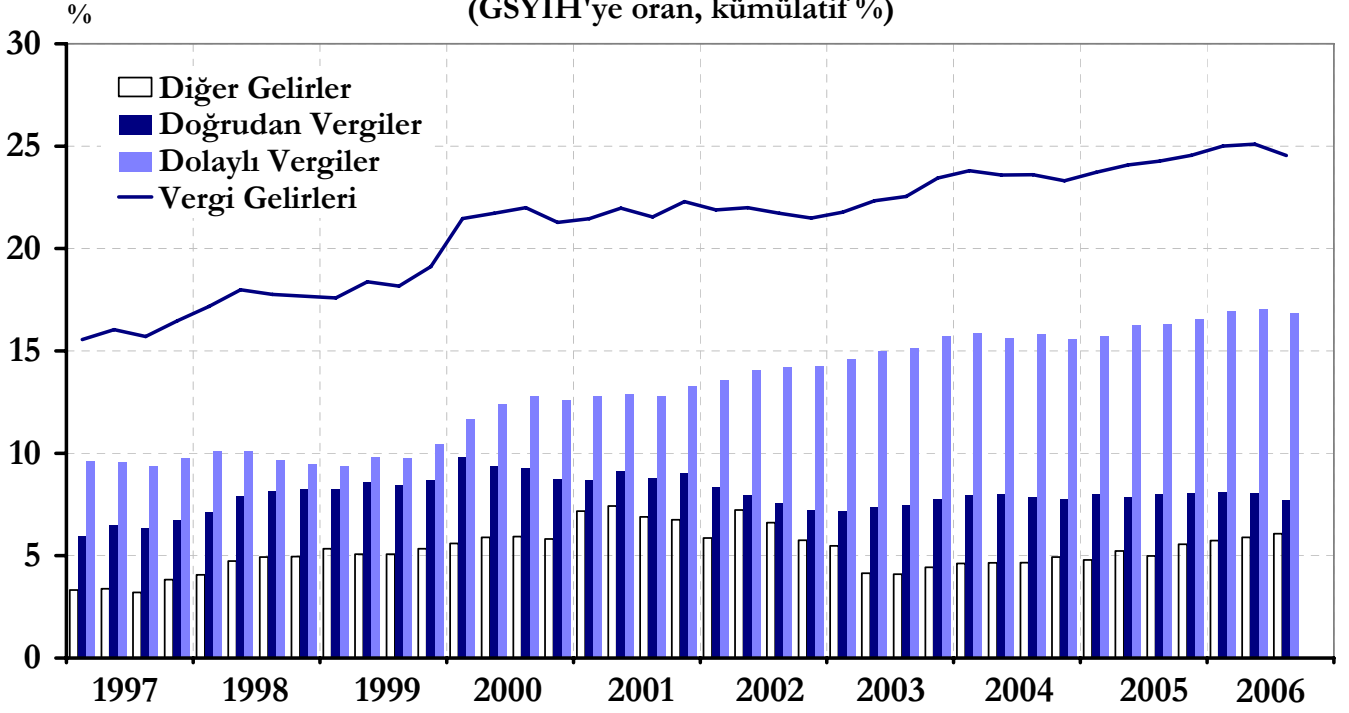
Kaynak: TÜSİAD Ekonomik Araştırmalar Bölümü

* $PDE_t = W_R(R_t - R_0) + W_E(E_t/E_0)$
WR:WE = 0.75:0.25

TÜSİAD KONJONKTÜR DEĞERLENDİRME

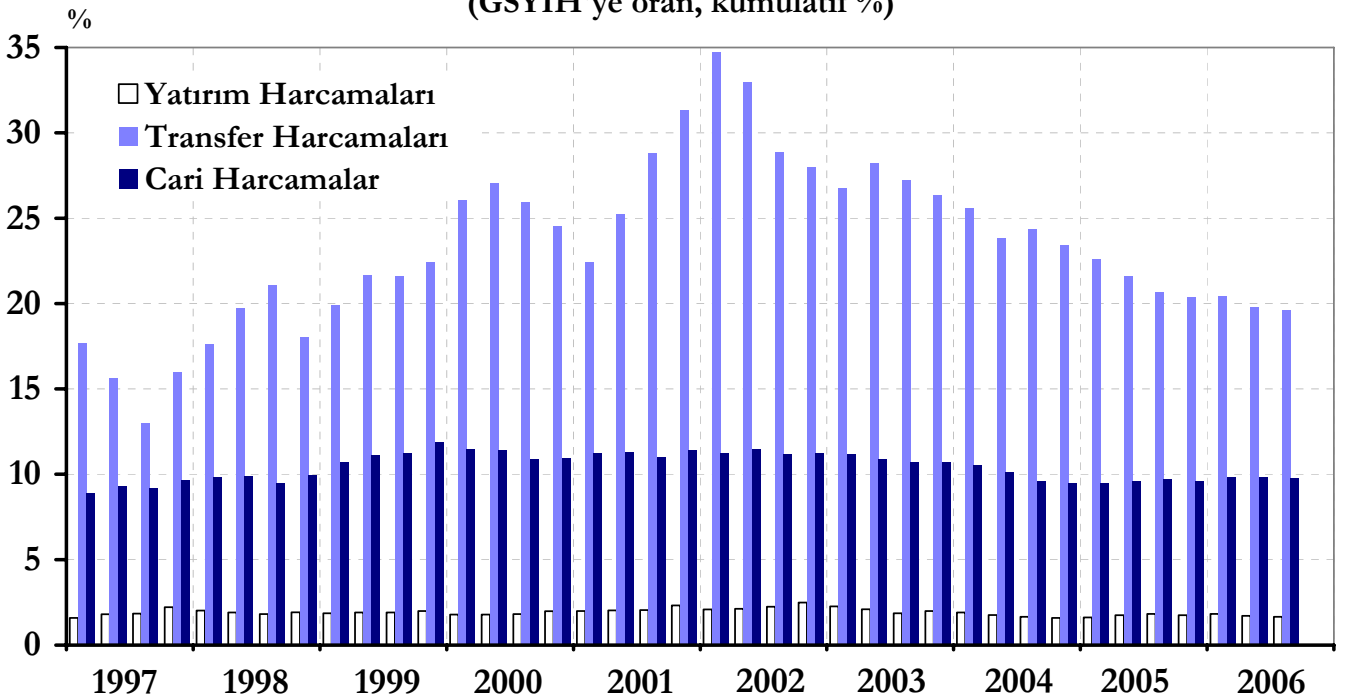

Genel Bütçe Gelirler
(GSYİH'ye oran, kümülatif %)

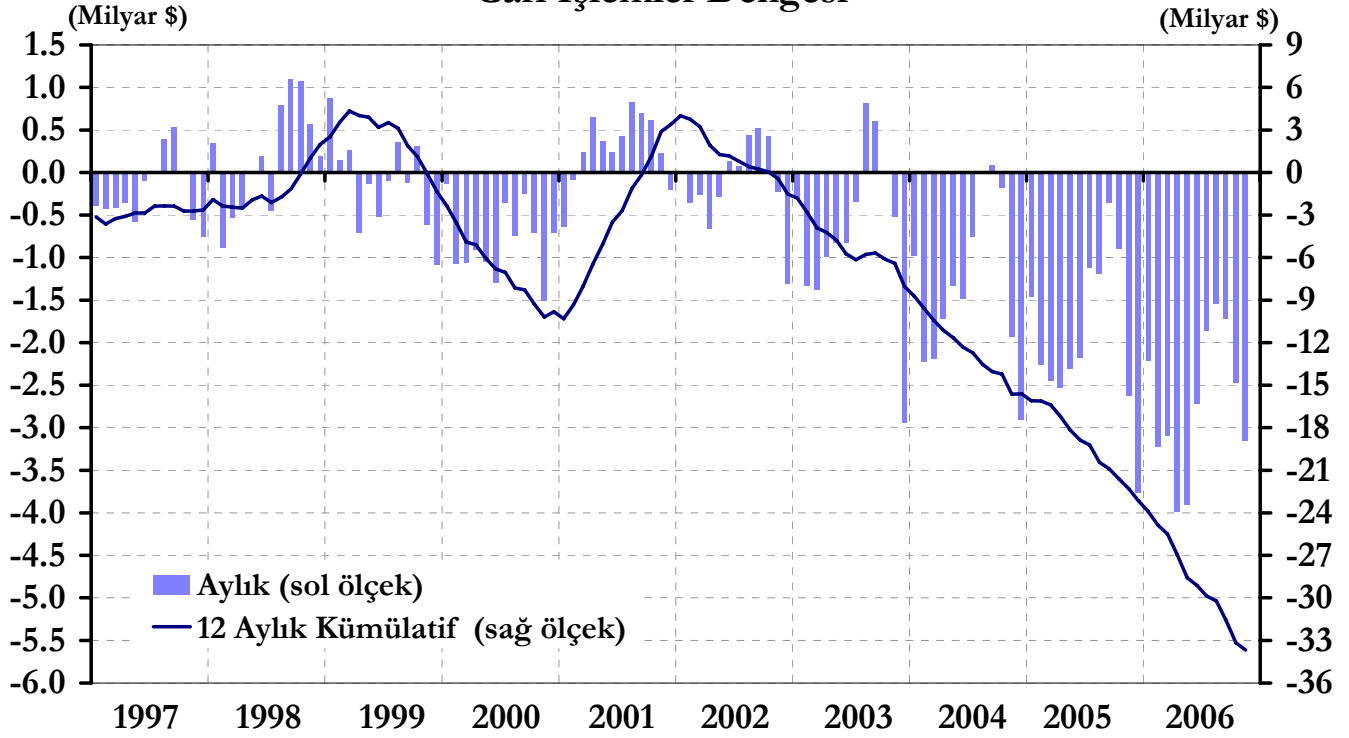
Kaynak: Hazine

Genel Bütçe Harcamalar
(GSYİH'ye oran, kümülatif %)

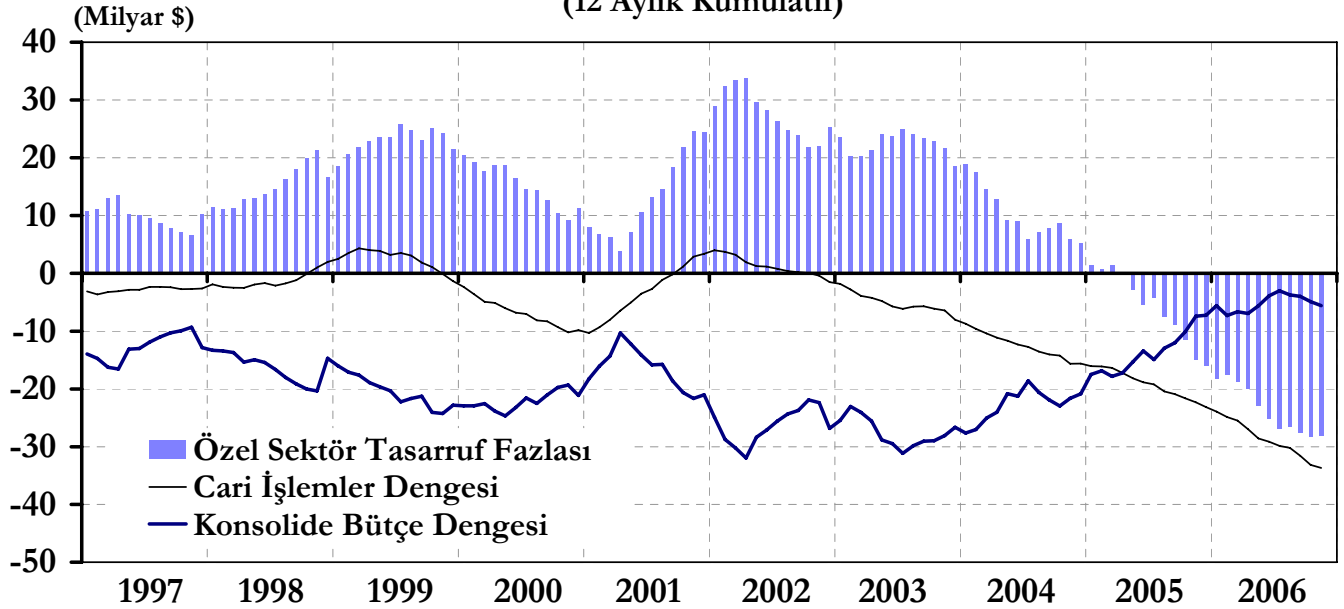
Kaynak: Hazine

Cari İşlemler Dengesi

Kaynak: TCMB

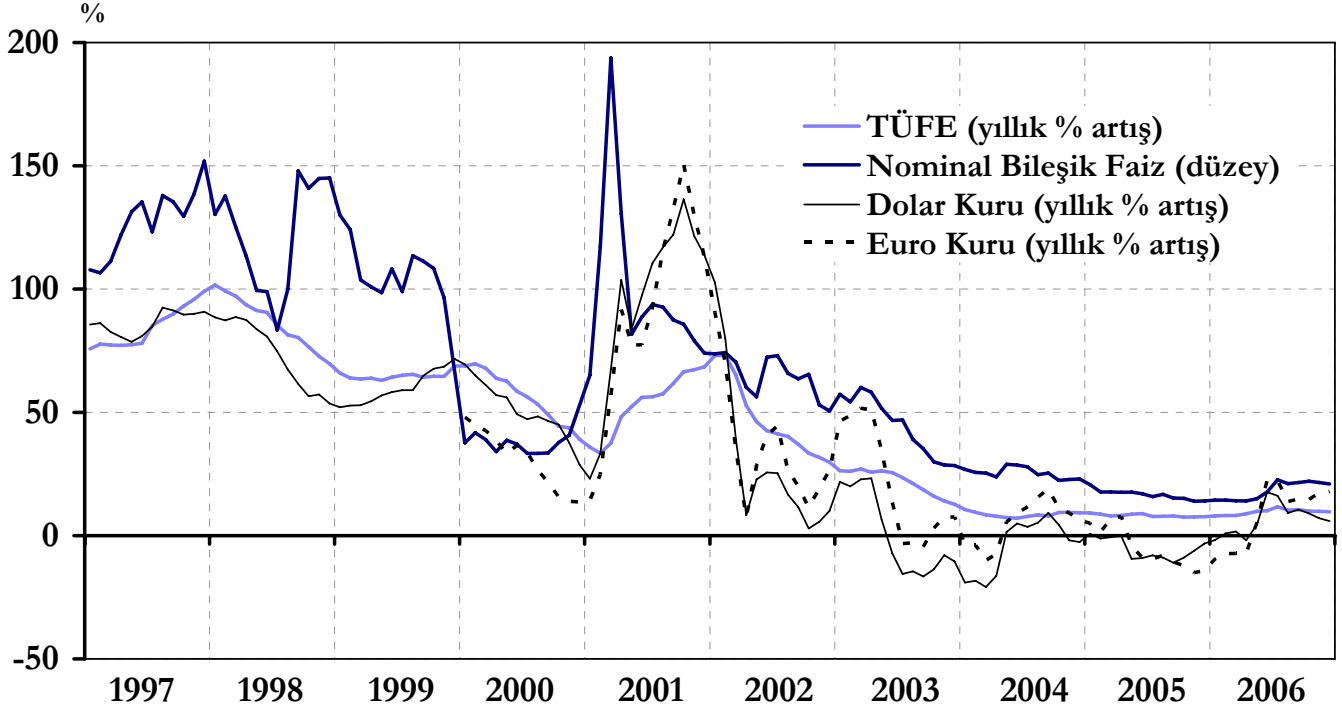
Yatırım-Tasarruf Dengesi* (12 Aylık Kümülatif)

(*) Toplam Kamu Kesimi Tasarruf Açığı verisinin aylık olarak izlenememesi nedeniyle, Konsolide Bütçe Açığı göstere olarak kullanılmıştır. Özel Sektör Net Tasarruf göstergesi ise Konsolide Bütçe Açığı ve Cari İşlemler Dengesi verilerinin toplamı olarak hesaplanmıştır.

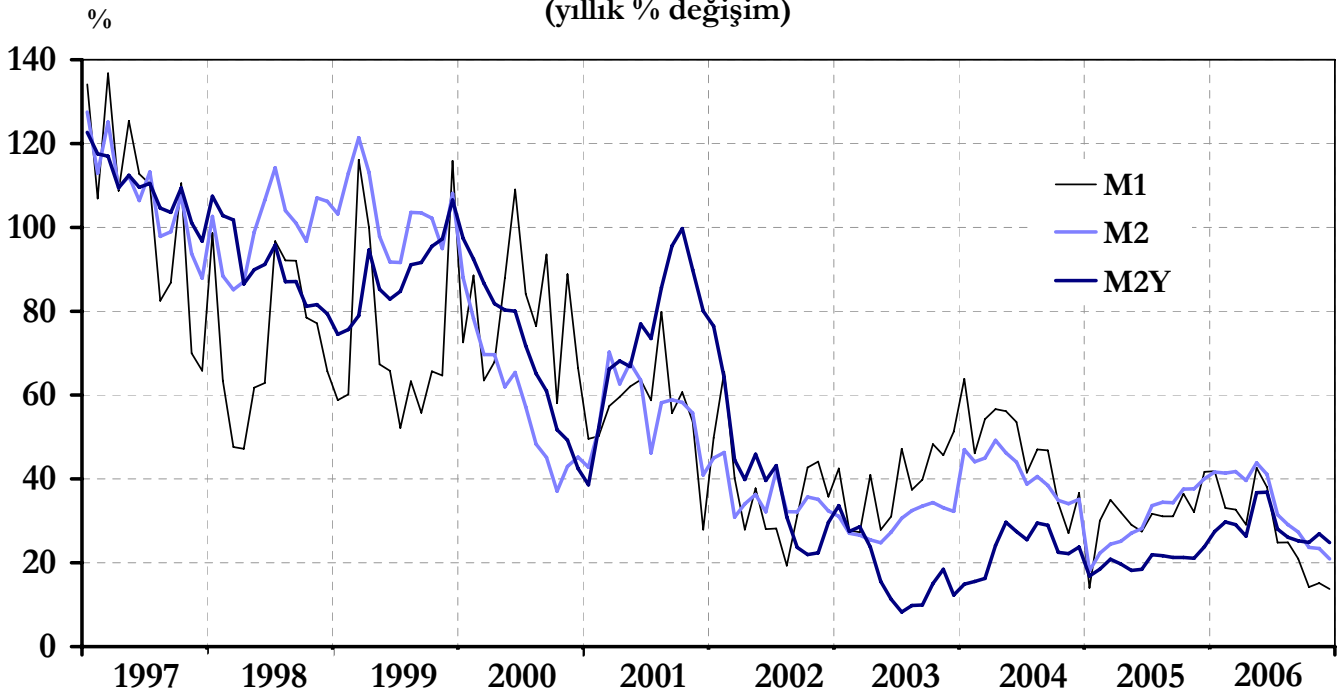
Kaynak: TCMB, Hazine

Enflasyon, Nominal Faiz ve Kurlar

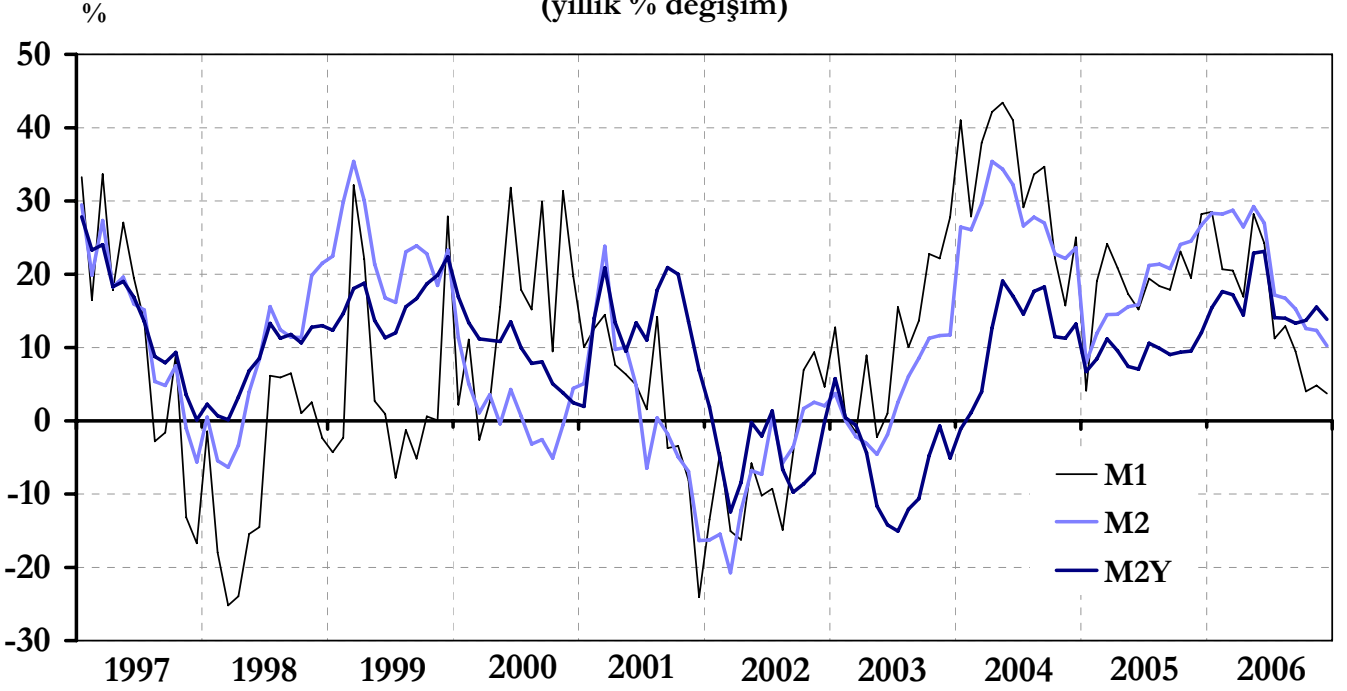
Kaynak: TÜİK, TCMB

Nominal Para Arzları (yıllık % değişim)

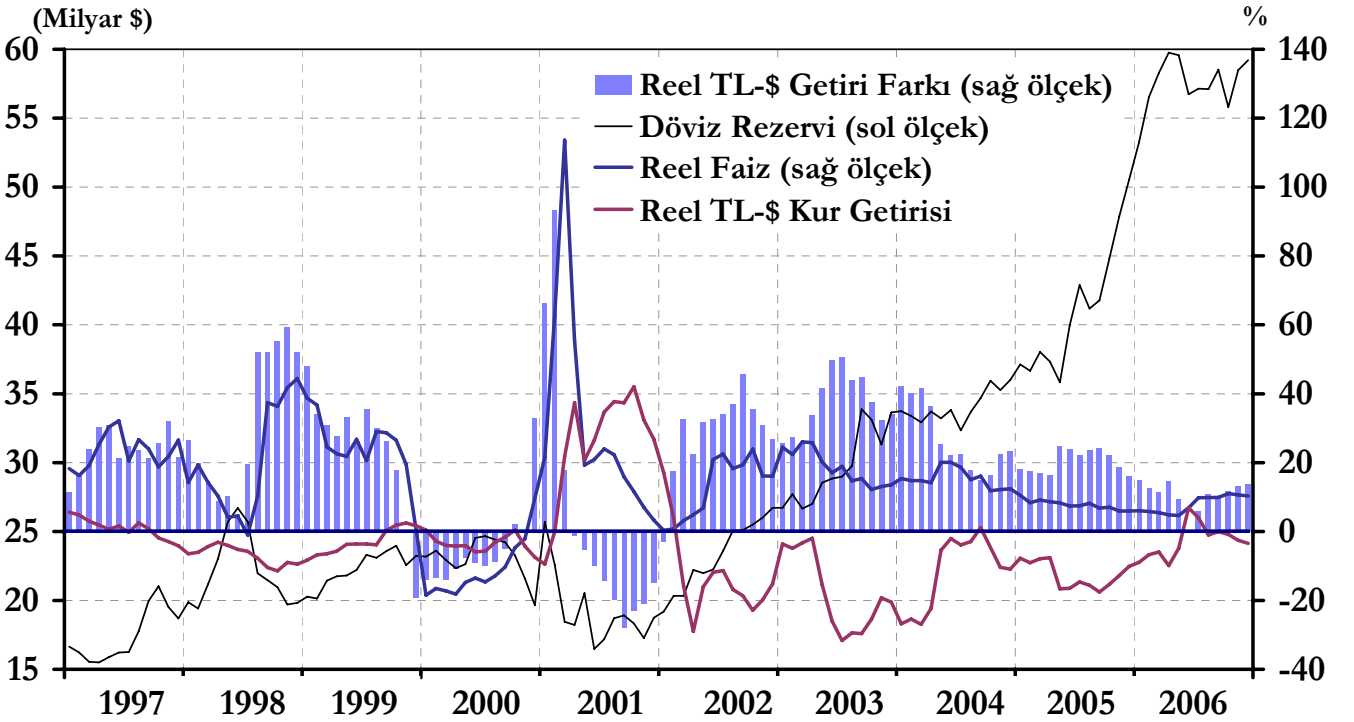
Kaynak: TCMB

Reel Para Arzları
(yıllık % değişim)

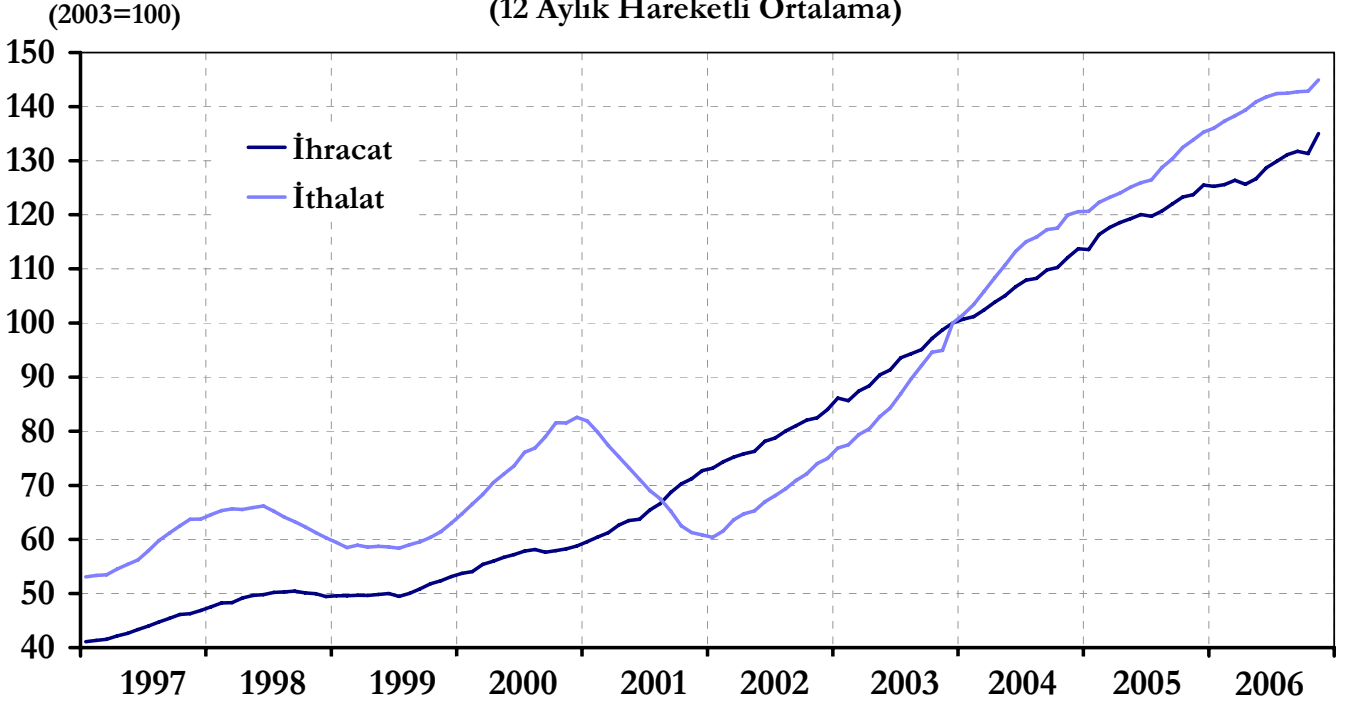
Kaynak: TCMB

Reel Faiz ve Merkez Bankası Döviz Rezervi

Kaynak: TCMB

Dış Ticaret Miktar Endeksleri
(12 Aylık Hareketli Ortalama)

Dış Ticaret Hadleri ve Fiyat Endeksleri
(Mevsimsellikten Arındırılmış, 12 Aylık Hareketli Ortalama)

